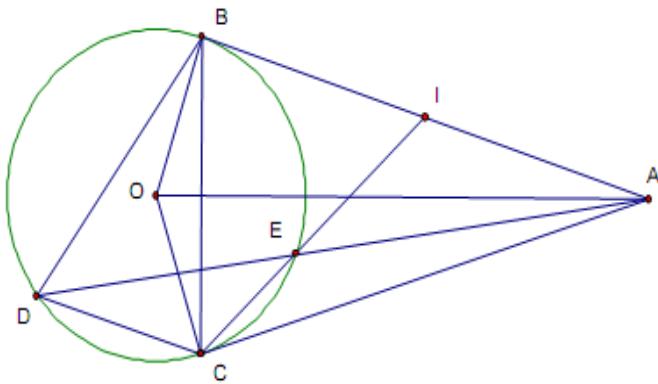
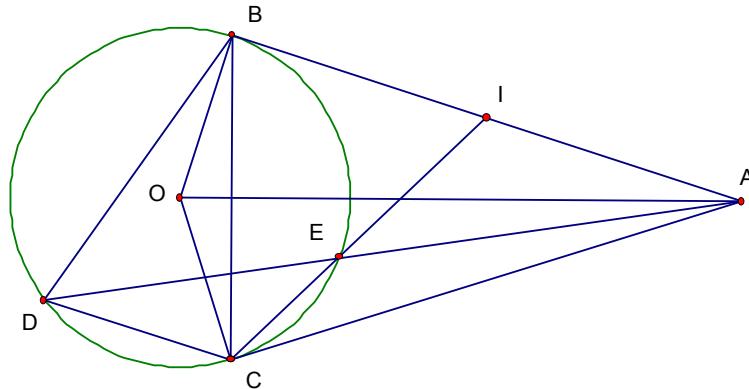

50 BÀI TẬP HÌNH HỌC 9 ÔN THI VÀO THPT

Bài 51: Cho (O), từ một điểm A nằm ngoài đường tròn (O), vẽ hai tia AB và AC với đường tròn. Kẻ dây CD//AB. Nối AD cắt đường tròn (O) tại E.

1. C/m $\widehat{AOB}$ nội tiếp.
2. Chứng tỏ $AB^2 = AE \cdot AD$.
3. C/m góc $\widehat{AOC} = \widehat{ACB}$ và $\triangle BDC$ cân.
4. CE kéo dài cắt AB ở I. C/m $IA = IB$.

Hình 51

1/C/m: $\widehat{AOB}$ nt: (HS tự c/m)

2/C/m: $AB^2 = AE \cdot AD$. Chứng minh $\triangle ADB \sim \triangle ABE$, vì có $\hat{E}$ chung.

$$\text{sđ } \widehat{ABE} = \frac{1}{2} \text{sđ cung } \widehat{BE} \text{ (góc giữa tt và 1 dây)}$$

$$\text{sđ } \widehat{BDE} = \frac{1}{2} \text{sđ } \widehat{BE} \text{ (góc nt chẵn } \widehat{BE})$$

3/C/m $\widehat{AOC} = \widehat{ACB}$

* Do $\widehat{AOB}$ nt $\Rightarrow \widehat{AOC} = \widehat{ABC}$ (cùng chẵn cung AC); vì $AC = AB$ (t/c 2 tt cắt nhau) $\Rightarrow \triangle ABC$ cân ở A $\Rightarrow \widehat{ABC} = \widehat{ACB} \Rightarrow \widehat{AOC} = \widehat{ACB}$

$$* \text{sđ } \widehat{ACB} = \frac{1}{2} \text{sđ } \widehat{BEC} \text{ (góc giữa tt và 1 dây); sđ } \widehat{BDC} = \frac{1}{2} \text{sđ } \widehat{BEC} \text{ (góc nt)}$$

$\Rightarrow \widehat{BDC} = \widehat{ACB}$ mà $\widehat{ABC} = \widehat{BDC}$ (do CD//AB) $\Rightarrow \widehat{BDC} = \widehat{BCD} \Rightarrow \triangle BDC$ cân ở B.

4/ Ta có $\hat{I}$ chung; $\widehat{IBE} = \widehat{ECB}$ (góc giữa tt và 1 dây; góc nt chẵn cung BE) $\Rightarrow \triangle IBE \sim \triangle ICB \Rightarrow \frac{IE}{IB} = \frac{IB}{IC} \Rightarrow IB^2 = IE \cdot IC$ ①

Xét 2 $\triangle IAE$ và $\triangle ICA$ có $\hat{I}$ chung; sđ $\widehat{IAE} = \frac{1}{2} \text{sđ } (\widehat{DB} - \widehat{BE})$ mà $\triangle BDC$ cân ở B $\Rightarrow$

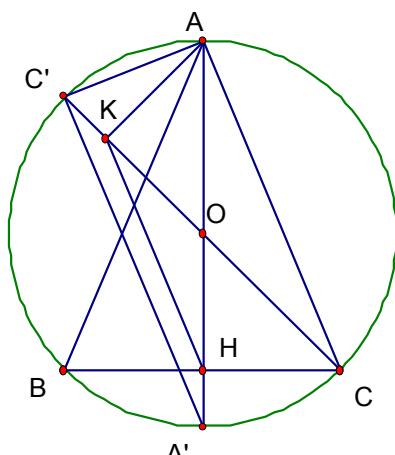
$$\widehat{DB} = \widehat{BC} \Rightarrow \text{sđ } \widehat{IAE} = \text{sđ } (\widehat{BC} - \widehat{BE}) = \frac{1}{2} \text{sđ } \widehat{CE} = \text{sđ } \widehat{ECA}$$

$$\Rightarrow \triangle IAE \sim \triangle ICA \Rightarrow \frac{IA}{IC} = \frac{IE}{IA} \Rightarrow IA^2 = IE \cdot IC$$
 ② Từ ① và ② $\Rightarrow IA^2 = IB^2 \Rightarrow IA = IB$

Bài 52:

Cho ΔABC ($AB=AC$); $BC=6$; Đường cao $AH=4$ (cùng đơn vị độ dài), nội tiếp trong (O) đường kính AA' .

1. Tính bán kính của (O).
2. Kẻ đường kính CC' . Tứ giác $ACA'C'$ là hình gì?
3. Kẻ $AK \perp CC'$. C/m $AKHC$ là hình thang cân.
4. Quay ΔABC một vòng quanh trục AH . Tính diện tích xung quanh của hình được tạo ra.

Hình 52

$$\begin{aligned} 1/\text{Tính } OA: &\text{ta có } BC=6; \\ &\text{đường cao } AH=4 \Rightarrow \\ &AB=5; \Delta ABA' \text{ vuông ở } B \Rightarrow BH^2=AH \cdot A'H \\ &\Rightarrow A'H=\frac{BH^2}{AH}=\frac{9}{4} \\ &\Rightarrow AA'=AH+HA'=\frac{25}{4} \\ &\Rightarrow AO=\frac{25}{8} \end{aligned}$$

2/ $ACA'C'$ là hình gì?
Do O là trung điểm AA' và $CC' \Rightarrow ACA'C'$ là

Hình bình hành. Vì $AA'=CC'$ (đường kính của đường tròn) $\Rightarrow AC'A'C$ là hình chữ nhật.

3/ C/m: $AKHC$ là thang cân:

- ◆ ta có $\widehat{AKC}=\widehat{AHC}=1v \Rightarrow AKHC$ nội tiếp. $\Rightarrow \widehat{HKC}=\widehat{HAC}$ (cùng chắn cung HC) mà ΔOAC cân ở $O \Rightarrow \widehat{OAC}=\widehat{OCA} \Rightarrow \widehat{HKC}=\widehat{HCA} \Rightarrow HK//AC \Rightarrow AKHC$ là hình thang.
- ◆ Ta lại có: $\widehat{KAH}=\widehat{KCH}$ (cùng chắn cung KH) $\Rightarrow \widehat{KAO}+\widehat{OAC}=\widehat{KCH}+\widehat{OCA} \Rightarrow$ Hình thang $AKHC$ có hai góc ở đáy bằng nhau. Vậy $AKHC$ là thang cân.

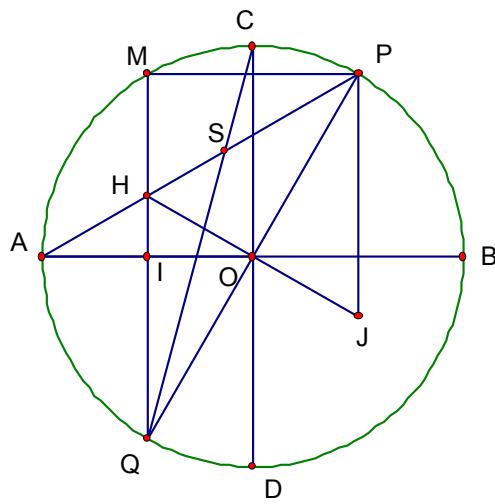
4/ Khi Quay ΔABC quanh trục AH thì hình được sinh ra là hình nón. Trong đó BH là bán kính đáy; AB là đường sinh; AH là đường cao hình nón.

$$S_{\text{xq}} = \frac{1}{2} p.d = \frac{1}{2} \cdot 2\pi \cdot BH \cdot AB = 15\pi$$

$$V = \frac{1}{3} B.h = \frac{1}{3} \pi BH^2 \cdot AH = 12\pi$$

Bài 53: Cho (O) và hai đường kính AB; CD vuông góc với nhau. Gọi I là trung điểm OA. Qua I vẽ dây MQ $\perp$ OA (M $\in$ cung AC; Q $\in$ AD). Đường thẳng vuông góc với MQ tại M cắt (O) tại P.

1. C/m: a/ PMIO là thang vuông.
b/ P; Q; O thẳng hàng.
2. Gọi S là giao điểm của AP với CQ. Tính Góc $\widehat{CSP}$.
3. Gọi H là giao điểm của AP với MQ. Cmr:
a/ MH.MQ = MP².
b/ MP là tiếp tuyến của đường tròn ngoại tiếp ΔQHP .

Hình 53

1/ a/ C/m MPOI là thang vuông.

Vì $OI \perp MI$; $CO \perp IO$ (gt)
 $\Rightarrow CO \parallel MI$ mà $MP \perp CO$
 $\Rightarrow MP \perp MI \Rightarrow MP \parallel OI \Rightarrow MPOI$ là thang vuông.

b/ C/m: P; Q; O thẳng hàng:
Do $MPOI$ là thang vuông
 $\Rightarrow IMP=1v$ hay $QMP=1v \Rightarrow$
QP là đường kính của (O) $\Rightarrow$
Q; O; P thẳng hàng.

2/ Tính góc CSP:

Ta có

$$sđ \widehat{CSP} = \frac{1}{2} sđ(AQ + CP) \text{ (góc có đỉnh nằm trong đường tròn) mà cung } CP = CM$$

$$\text{và } CM = QD \Rightarrow CP = QD \Rightarrow sđ \widehat{CSP} = \frac{1}{2} sđ(AQ + CP) = sđ \widehat{CSP} = \frac{1}{2} sđ(AQ + QD) \\ = \frac{1}{2} sđAD = 45^\circ. \text{ Vậy } \widehat{CSP} = 45^\circ.$$

3/ a/ Xét hai tam giác vuông: MPQ và MHP có : Vì ΔAOM cân ở O; I là trung điểm AO; $MI \perp AO \Rightarrow \Delta MAO$ là tam giác cân ở M $\Rightarrow \Delta AMO$ là tam giác đều $\Rightarrow$ cung $AM = 60^\circ$ và $MC = CP = 30^\circ \Rightarrow$ cung $MP = 60^\circ \Rightarrow$ cung $AM = MP \Rightarrow$ góc $\widehat{MPH} = \widehat{MQP}$ (góc nội chéo hai cung bằng nhau.) $\Rightarrow \Delta MHP \sim \Delta MQP \Rightarrow \text{đpcm.}$

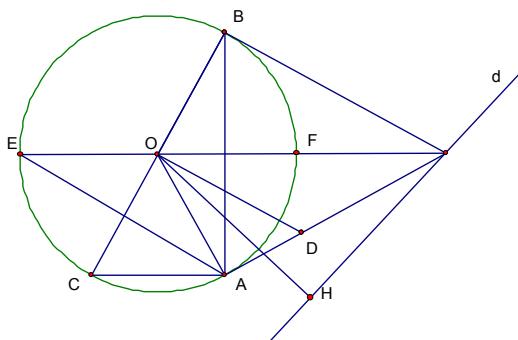
b/ C/m MP là tiếp tuyến của đường tròn ngoại tiếp ΔQHP .

Gọi J là tâm đường tròn ngoại tiếp ΔQHP . Do cung $AQ = MP = 60^\circ \Rightarrow \Delta HQP$ cân ở H và $\widehat{QHP} = 120^\circ \Rightarrow J$ nằm trên đường thẳng HO $\Rightarrow \Delta HPJ$ là tam giác đều mà $\widehat{HPM} = 30^\circ \Rightarrow \widehat{MPH} + \widehat{HPJ} = \widehat{MPJ} = 90^\circ$ hay $JP \perp MP$ tại P nằm trên đường tròn ngoại tiếp $\Delta HPQ \Rightarrow \text{đpcm.}$

Bài 54:

Cho $(O; R)$ và một cát tuyến d không đi qua tâm O . Từ một điểm M trên d và ở ngoài (O) ta kẻ hai tiếp tuyến MA và MB với đường tròn; BO kéo dài cắt (O) tại điểm thứ hai là C . Gọi H là chân đường vuông góc hạ từ O xuống d . Đường thẳng vuông góc với BC tại O cắt AM tại D .

1. C/m $A; O; H; M; B$ cùng nằm trên 1 đường tròn.
2. C/m $AC//MO$ và $MD=OD$.
3. Đường thẳng OM cắt (O) tại E và F . Chứng tỏ $MA^2=ME \cdot MF$
4. Xác định vị trí của điểm M trên d để ΔMAB là tam giác đều. Tính diện tích phần tạo bởi hai tt với đường tròn trong trường hợp này.

1/ Chứng minh
 $\widehat{OBM} = \widehat{OAM} = \widehat{OHM} = 1v$
 2/♦ C/m $AC//OM$: Do MA và MB là hai tt cắt nhau
 $\Rightarrow \widehat{BOM} = \widehat{OMB}$ và $MA = MB$
 $\Rightarrow MO$ là đường trung trực của $AB \Rightarrow MO \perp AB$.
 Mà $\widehat{BAC} = 1v$ (góc nt chẵn nửa đtròn $\Rightarrow CA \perp AB$). Vậy $AC//MO$.

Hình 54

♦ C/m $MD=OD$. Do $OD//MB$ (cùng $\perp CB$) $\Rightarrow \widehat{DOM} = \widehat{OMB}$ (so le) mà $\widehat{OMB} = \widehat{OMD}$ (cmt) $\Rightarrow \widehat{DOM} = \widehat{DMO} \Rightarrow \Delta DOM$ cân ở $D \Rightarrow$ đpcm.

3/C/m: $MA^2=ME \cdot MF$: Xét hai tam giác AEM và MAF có góc $\widehat{M}$ chung.

Sđ $\widehat{EAM} = \frac{1}{2} sđ$ cung AE (góc giữa tt và 1 dây)

Sđ $\widehat{AFM} = \frac{1}{2} sđ$ cung AE (góc nt chẵn cung AE) $\Rightarrow \widehat{EAM} = \widehat{AFM}$

$\Rightarrow \Delta MAE \sim \Delta MFA \Rightarrow$ đpcm.

4/♦ Vì AMB là tam giác đều $\Rightarrow$ góc $\widehat{OMA} = 30^\circ \Rightarrow OM = 2OA = 2OB = 2R$

♦ Gọi diện tích cần tính là S . Ta có $S = S_{OAMB} - S_{\text{quạt } AOB}$

Ta có $AB = AM = \sqrt{OM^2 - OA^2} = R\sqrt{3} \Rightarrow S_{AMBO} = \frac{1}{2} BA \cdot OM = \frac{1}{2} \cdot 2R \cdot R\sqrt{3} = R^2\sqrt{3}$

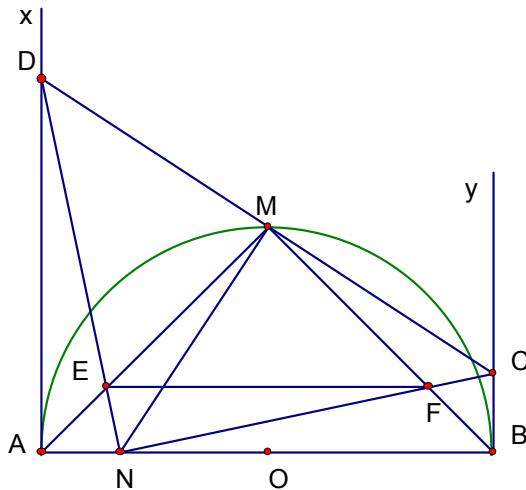
$R^2\sqrt{3} \Rightarrow S_{\text{quạt}} = \frac{\pi R^2 \cdot 120}{360} = \frac{\pi R^2}{3} \Rightarrow S = R^2\sqrt{3} - \frac{\pi R^2}{3} = \frac{(3\sqrt{3} - \pi)R^2}{3}$

Bài 55:

Cho nửa (O) đường kính AB , vẽ các tiếp tuyến Ax và By cùng phía với nửa đường tròn. Gọi M là điểm chính giữa cung AB và N là một điểm bất kỳ trên đoạn AO . Đường thẳng vuông góc với MN tại M lần lượt cắt Ax và By ở D và C .

1. C/m $\widehat{AMN} = \widehat{BMC}$.
2. C/m $\Delta ANM = \Delta BCM$.
3. DN cắt AM tại E và CN cắt MB ở F . C/m $FE \perp Ax$.
4. Chứng tỏ M cũng là trung điểm DC .

Hình 55

1/C/m $\widehat{AMN} = \widehat{BMC}$.

Ta có $\widehat{AMB} = 1v$ (góc nhọn chắn nửa đtròn) và do $NM \perp DC \Rightarrow \widehat{NMC} = 1v$ vậy:
 $\widehat{AMB} = \widehat{AMN} + \widehat{NMB} = \widehat{NMB} + \widehat{BMC} = 1v \Rightarrow \widehat{AMN} = \widehat{BMC}$.

2/C/m $\Delta ANM = \Delta BCM$:

Do cung $AM = MB = 90^\circ \Rightarrow$ dây $AM = MB$ và $\widehat{MAN} = \widehat{MBA} = 45^\circ$. (ΔAMB vuông cân ở $M \Rightarrow \widehat{MAN} = \widehat{MBC} = 45^\circ$.

Theo c/mt thì $\widehat{CMB} = \widehat{AMN} \Rightarrow \Delta ANM = \Delta BCM$ (gcg)

3/C/m $EF \perp Ax$.

Do $ADMN$ nt $\Rightarrow \widehat{AMN} = \widehat{AND}$ (cùng chắn cung AN)
 Do $MNBC$ nt $\Rightarrow \widehat{BMC} = \widehat{CNB}$ (cùng chắn cung CB)
 Mà $\widehat{AMN} = \widehat{BMC}$ (chứng minh câu 1) $\Rightarrow \widehat{AND} = \widehat{CNB}$
 Ta lại có $\widehat{AND} + \widehat{DNA} = 1v \Rightarrow \widehat{CNB} + \widehat{DNA} = 1v \Rightarrow \widehat{ENC} = 1v$ mà $\widehat{EMF} = 1v \Rightarrow EMFN$ nội tiếp $\Rightarrow \widehat{EMN} = \widehat{EFN}$ (cùng chắn cung NE) $\Rightarrow \widehat{EFN} = \widehat{FNB}$
 $\Rightarrow EF \parallel AB$ mà $AB \perp Ax \Rightarrow EF \perp Ax$.

4/C/m M cũng là trung điểm DC :

Ta có $\widehat{NCM} = \widehat{MBN} = 45^\circ$. (cùng chắn cung MN).

$\Rightarrow \Delta NMC$ vuông cân ở $M \Rightarrow MN = NC$. Và ΔNDC vuông cân ở $N \Rightarrow \widehat{NDM} = 45^\circ$.

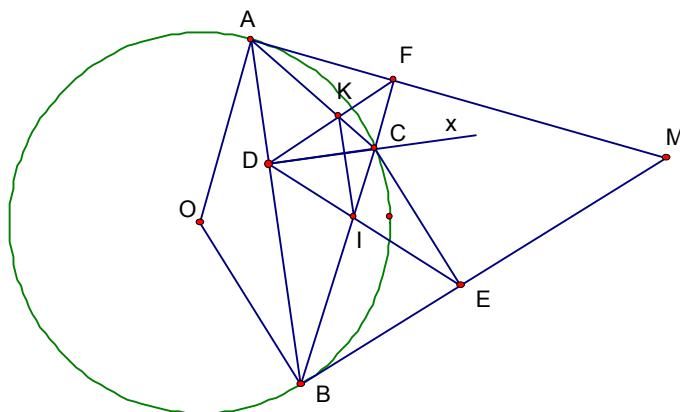
$\Rightarrow \Delta MND$ vuông cân ở $M \Rightarrow MD = MN \Rightarrow MC = DM \Rightarrow$ đpcm.

Bài 56:

Từ một điểm M nằm ngoài (O) kẻ hai tiếp tuyến MA và MB với đường tròn. Trên cung nhỏ AB lấy điểm C và kẻ CD $\perp$ AB; CE $\perp$ MA; CF $\perp$ MB. Gọi I và K là giao điểm của AC với DE và BC với DF.

1. C/m AECD nt.
2. C/m: $CD^2 = CE \cdot CF$
3. Cmr: Tia đối của tia CD là phân giác của góc $\widehat{FCE}$.
4. C/m IK//AB.

Hình 56

1/C/m: AECD nt: (dùng phương pháp tổng hai góc đối)

2/C/m: $CD^2 = CE \cdot CF$.

Xét hai tam giác CDF và CDE có:

-Do AECD nt $\Rightarrow \widehat{CED} = \widehat{CAD}$ (cùng chắn cung CD)

-Do BFCD nt $\Rightarrow \widehat{CDF} = \widehat{CBF}$ (cùng chắn cung CF)

Mà $sđ \widehat{CAD} = \frac{1}{2} sđ$ cung BC (góc nt chắn cung BC)

Và $sđ \widehat{CBF} = \frac{1}{2} sđ$ cung BC (góc giữa tt và 1 dây) $\Rightarrow \widehat{FDC} = \widehat{DEC}$ ①

Do AECD nt và BFCD nt $\Rightarrow \widehat{DCE} + \widehat{DAE} = \widehat{DCF} + \widehat{DBF} = 2v$. Mà $\widehat{MBD} = \widehat{DAM}$ (t/c hai tt cắt nhau) $\Rightarrow DCF = DCE$ ②. Từ ① và ② $\Rightarrow \Delta CDF \sim \Delta CED \Rightarrow$ đpcm.

3/Gọi tia đối của tia CD là Cx, Ta có góc $\widehat{xCF} = 180^\circ - \widehat{FCD}$ và $\widehat{xCE} = 180^\circ - \widehat{ECD}$. Mà theo cmt có: $\widehat{FCD} = \widehat{ECD} \Rightarrow \widehat{xCF} = \widehat{xCE} \Rightarrow$ đpcm.

4/C/m: IK//AB.

Ta có $\widehat{CBF} = \widehat{FDC} = \widehat{DAC}$ (cmt)

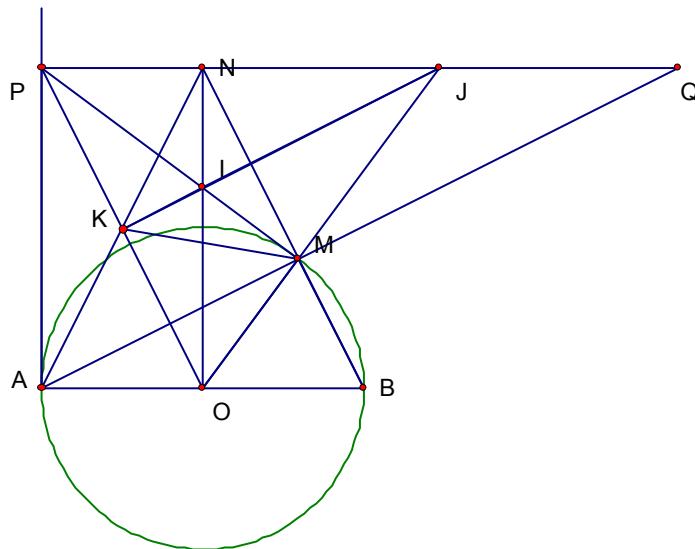
Do ADCE nt $\Rightarrow \widehat{CDE} = \widehat{CAE}$ (cùng chắn cung CE)

$\widehat{ABC} + \widehat{CAE}$ (góc nt và góc giữa tt... cùng chắn 1 cung) $\Rightarrow \widehat{CBA} = \widehat{CDI}$. trong ΔCBA có $\widehat{BCA} + \widehat{CBA} + \widehat{CAD} = 2v$ hay $KCI + KDI = 2v \Rightarrow DKCI$ nội tiếp $\Rightarrow KDC = KIC$ (cùng chắn cung CK) $\Rightarrow \widehat{KIC} = \widehat{BAC} \Rightarrow KI // AB$.

Bài 57:

Cho $(O; R)$ đường kính AB , Kẻ tiếp tuyến Ax và trên Ax lấy điểm P sao cho $P > R$. Từ P kẻ tiếp tuyến PM với đường tròn.

1. C/m $BM \parallel OP$.
2. Đường vuông góc với AB tại O cắt tia BM tại N . C/m $OBPN$ là hình bình hành.
3. AN cắt OP tại K ; PM cắt ON tại I ; PN và OM kéo dài cắt nhau ở J . C/m $I; J; K$ thẳng hàng.

Hình 57

1/ C/m: $BM \parallel OP$:

Ta có $MB \perp AM$ (góc nt chẵn nửa đtròn) và $OP \perp AM$ (t/c hai tt cắt nhau)

$\Rightarrow MB \parallel OP$.

2/ C/m: $OBNP$ là hình bình hành:

Xét hai ΔAPO và OBN có $\widehat{A} = \widehat{O} = 1v$; $OA = OB$ (bán kính) và do $NB \parallel AP \Rightarrow \widehat{POA} = \widehat{NBO}$ (đồng vị) $\Rightarrow \Delta APO = \Delta ONB \Rightarrow PO = BN$. Mà $OP \parallel NB$ (Cmt) $\Rightarrow OBPN$ là hình bình hành.

3/ C/m: $I; J; K$ thẳng hàng:

Ta có: $PM \perp OJ$ và $PN \parallel OB$ (do $OBPN$ là hbhành) mà $ON \perp AB \Rightarrow ON \perp OJ \Rightarrow I$ là trực tâm của $\Delta OPJ \Rightarrow IJ \perp OP$.

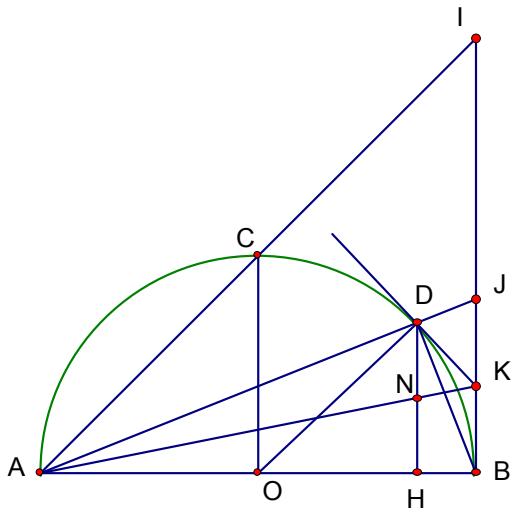
-Vì $PNOA$ là hình chữ nhật $\Rightarrow P; N; O; A; M$ cùng nằm trên đường tròn tâm K , mà $MN \parallel OP \Rightarrow MNOP$ là thang cân $\Rightarrow \widehat{NPO} = \widehat{MOP}$, ta lại có $\widehat{NOM} = \widehat{MPN}$ (cùng chẵn cung NM) $\Rightarrow \widehat{IPO} = \widehat{IOP} \Rightarrow \Delta IPO$ cân ở I . Và $KP = KO \Rightarrow IK \perp PO$. Vậy $K; I; J$ thẳng hàng.

Bài 58: Cho nửa đường tròn tâm O, đường kính AB; đường thẳng vuông góc với AB tại O cắt nửa đường tròn tại C. Kẻ tiếp tuyến Bt với đường tròn. AC cắt tiếp tuyến Bt tại I.

1. C/m ΔABI vuông cân
2. Lấy D là 1 điểm trên cung BC, gọi J là giao điểm của AD với Bt. C/m $AC \cdot AI = AD \cdot AJ$.
3. C/m JDCI nội tiếp.
4. Tiếp tuyến tại D của nửa đường tròn cắt Bt tại K. Hạ $DH \perp AB$. Cmr: AK đi qua trung điểm của DH.

Hình 58

1/C/m ΔABI vuông cân (Có nhiều cách sau đây chỉ C/m 1 cách):

-Ta có $\widehat{ACB} = 1v$ (góc nt chẵn nửa đtròn) $\Rightarrow \Delta ABC$ vuông ở C. Vì $OC \perp AB$ tại trung điểm O $\Rightarrow \widehat{AOC} = \widehat{COB} = 1v$
 $\Rightarrow$ cung $AC = CB = 90^\circ$.
 $\Rightarrow \widehat{CAB} = 45^\circ$. (góc nt bằng nửa số đo cung bị chẵn)

ΔABC vuông cân ở C. Mà $Bt \perp AB$ có góc $\widehat{CAB} = 45^\circ \Rightarrow \Delta ABI$ vuông cân ở B.

2/C/m: $AC \cdot AI = AD \cdot AJ$.

Xét hai ΔACD và ΔAIJ có góc A chung sđ góc $\widehat{CDA} = \frac{1}{2}$ sđ cung $AC = 45^\circ$.

Mà ΔABI vuông cân ở B $\Rightarrow \widehat{AIB} = 45^\circ \Rightarrow \widehat{CDA} = \widehat{AIB} \Rightarrow \Delta ADC \sim \Delta AIJ \Rightarrow \text{đpcm}$

3/ Do $\widehat{CDA} = \widehat{CIJ}$ (cmt) và $\widehat{CDA} + \widehat{CDJ} = 2v \Rightarrow \widehat{CDJ} + \widehat{CIJ} = 2v \Rightarrow \text{CDJI nội tiếp.}$

4/Gọi giao điểm của AK và DH là N Ta phải C/m: $NH = ND$

-Ta có: $\widehat{ADB} = 1v$ và $\widehat{DK} = \widehat{KB}$ (t/c hai tt cắt nhau) $\Rightarrow \widehat{KDB} = \widehat{KBD}$. Mà $\widehat{KBD} + \widehat{DJK} = 1v$ và $\widehat{KDB} + \widehat{KDJ} = 1v \Rightarrow \widehat{KJD} = \widehat{JDK} \Rightarrow \Delta KDJ$ cân ở K $\Rightarrow JK = KD \Rightarrow KB = JK$.

-Do $DH \perp$ và $JB \perp AB$ (gt) $\Rightarrow DH \parallel JB$. Áp dụng hệ quả Ta lết trong các tam giác AKJ và AKB ta có:

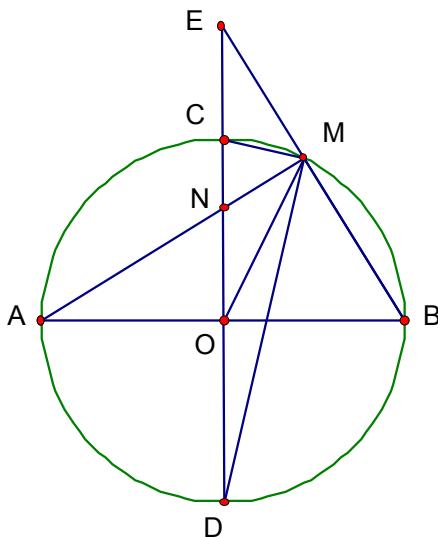
$$\frac{DN}{JK} = \frac{AN}{AK}; \frac{NH}{KB} = \frac{AN}{AK} \Rightarrow \frac{DN}{JK} = \frac{NH}{KB} \text{ mà } JK = KB \Rightarrow DN = NH.$$

Bài 59:

Cho (O) và hai đường kính AB; CD vuông góc với nhau. Trên OC lấy điểm N; đường thẳng AN cắt đường tròn ở M.

1. Chứng minh: NMBO nội tiếp.
2. CD và đường thẳng MB cắt nhau ở E. Chứng minh CM và MD là phân giác của góc trong và góc ngoài góc AMB
3. C/m hệ thức: $AM \cdot DN = AC \cdot DM$
4. Nếu $ON = NM$. Chứng minh MOB là tam giác đều.

1/C/m NMBO nội tiếp:Sử dụng tổng hai góc đối)
 2/C/m CM và MD là phân giác của góc trong và góc ngoài góc AMB:
 -Do $AB \perp CD$ tại trung điểm O của AB và CD. $\Rightarrow$ Cung $AD = DB = CB = AC = 90^\circ$.
 $\Rightarrow$ sđ $\widehat{AMD} = \frac{1}{2}$ sđcung $AD = 45^\circ$.

Hình 59

sđ $DMB = \frac{1}{2}$ sđcung $DB = 45^\circ \Rightarrow AMD = DMB = 45^\circ$. Tương tự $CAM = 45^\circ$
 $\Rightarrow EMC = CMA = 45^\circ$. Vậy CM và MD là phân giác của góc trong và góc ngoài góc AMB.

3/C/m: $AM \cdot DN = AC \cdot DM$.

Xét hai tam giác ACM và NMD có $CMA = NMD = 45^\circ$. (cmt)

Và $CAM = NDM$ (cùng chắn cung CM) $\Rightarrow \Delta AMC \sim \Delta DMN \Rightarrow \text{đpcm}$.

4/Khi $ON = NM$ ta c/m ΔMOB là tam giác đều.

Do $MN = ON \Rightarrow \Delta NMO$ vcân ở N $\Rightarrow NMO = NOM$. Ta lại có: $NMO + OMB = 1v$ và $NOM + MOB = 1v \Rightarrow OMB = MOB$. Mà $OMB = OBM \Rightarrow OMB = MOB = OBM \Rightarrow \Delta MOB$ là tam giác đều.

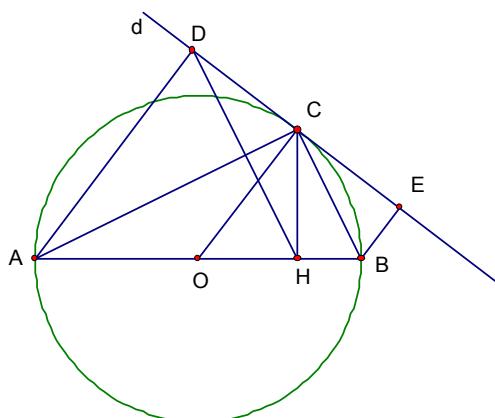

Bài 60:

Cho (O) đường kính AB, và d là tiếp tuyến của đường tròn tại C. Gọi D; E theo thứ tự là hình chiếu của A và B lên đường thẳng d.

1. C/m: CD=CE.
2. Cmr: AD+BE=AB.
3. Vẽ đường cao CH của ΔABC . Chứng minh $AH=AD$ và $BH=BE$.
4. Chứng tỏ: $CH^2=AD \cdot BE$.
5. Chứng minh: $DH//CB$.

Hình 60

1/C/m: $CD=CE$:

Do

$$AD \perp d; OC \perp d; BE \perp d$$

$\Rightarrow AD//OC//BE$. Mà

$OH=OB \Rightarrow OC$ là
đường trung bình
của hình thang
 $ABED \Rightarrow CD=CE$.

2/C/m $AD+BE=AB$.

Theo tính chất
đường trung bình

của hình thang ta có: $OC = \frac{BE + AD}{2} \Rightarrow BE + AD = 2 \cdot OC = AB$.

3/C/m $BH=BE$. Ta có:

sđ $\widehat{BCE} = \frac{1}{2}$ sđcung CB (góc giữa tt và một dây)

sđ $\widehat{CAB} = \frac{1}{2}$ sđ cung CB (góc nt) $\Rightarrow \widehat{ECB} = \widehat{CAB}$; ΔACB cuông ở C $\Rightarrow \widehat{HCB} = \widehat{HCA}$

$\Rightarrow \widehat{HCB} = \widehat{BCE} \Rightarrow \Delta HCB = \Delta ECB$ (hai tam giác vuông có 1 cạnh huyền và 1 góc nhọn
bằng nhau) $\Rightarrow HB=BE$.

-C/m tương tự có $AH=AD$.

4/C/m: $CH^2=AD \cdot BE$.

ΔACB có $\widehat{C}=1v$ và CH là đường cao $\Rightarrow CH^2=AH \cdot HB$. Mà $AH=AD; BH=BE$

$\Rightarrow CH^2=AD \cdot BE$.

5/C/m $DH//CB$.

Do $\widehat{ADH}$ nội tiếp $\Rightarrow \widehat{CDH} = \widehat{CAH}$ (cùng chắn cung CH) mà $\widehat{CAH} = \widehat{ECB}$ (cmt) $\Rightarrow \widehat{CDH} = \widehat{ECB} \Rightarrow DH//CB$.

Bài 61:

Cho ΔABC có: $\widehat{A}=1v.D$ là một điểm nằm trên cạnh AB . Đường tròn đường kính BD cắt BC tại E . Các đường thẳng $CD; AE$ lần lượt cắt đường tròn tại các điểm thứ hai F và G .

1. C/m $CAF \sim CFB$ nội tiếp.
2. C/m $AB \cdot ED = AC \cdot EB$
3. Chứng tỏ $AC \parallel FG$.
4. Chứng minh rằng $AC; DE; BF$ đồng quy.

Hình 61

1/C/m $CAF \sim CFB$ nội tiếp(Sử dụng Hai điểm A; F cùng làm với hai đầu đoạn thẳng BC)

2/C/m ΔABC và ΔEBD đồng dạng.

3/C/m $AC \parallel FG$:

Do $\widehat{ADEC}$ nội tiếp $\Rightarrow \widehat{ACD} = \widehat{AED}$ (cùng chắn cung AD).

Mà $DFG = DEG$ (cùng chắn cung GD) $\Rightarrow \widehat{ACF} = \widehat{CFG} \Rightarrow AC \parallel FG$.

4/C/m $AC; ED; FB$ đồng quy:

AC và FB kéo dài cắt nhau tại K . Ta phải c/m $K; D; E$ thẳng hàng.

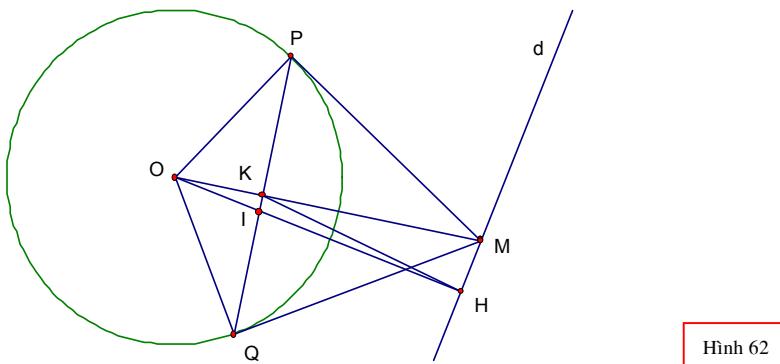
$BA \perp CK$ và $CF \perp KB$; $AB \cap CF = D \Rightarrow D$ là trực tâm của $\Delta KBC \Rightarrow KD \perp CB$. Mà $DE \perp CB$ (góc nt chắn nửa đường tròn) $\Rightarrow$ Qua điểm D có hai đường thẳng cùng vuông góc với $BC \Rightarrow$ Ba điểm $K; D; E$ thẳng hàng. $\Rightarrow$ đpcm.

Bài 62:

Cho $(O;R)$ và một đường thẳng d cố định không cắt (O) . M là điểm di động trên d . Từ M kẻ tiếp tuyến MP và MQ với đường tròn.. Hẹ $OH \perp d$ tại H và dây cung PQ cắt OH tại I ; cắt OM tại K .

1. C/m: $MHIK$ nội tiếp.
- 2/C/m $OJ \cdot OH = OK \cdot OM = R^2$.
3. CMr khi M di động trên d thì vị trí của I luôn cố định.

Hình 62

1/C/m $MHIK$ nội tiếp. (Sử dụng tổng hai góc đối)

2/C/m: $OJ \cdot OH = OK \cdot OM = R^2$.

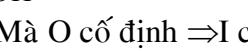
-Xét hai tam giác OIM và OHK có $\widehat{O}$ chung.

Do $HIKM$ nội tiếp $\Rightarrow \widehat{IHK} = \widehat{IMK}$ (cùng chắn cung IK) $\Rightarrow \Delta OHK \sim \Delta OMI$

$$\Rightarrow \frac{OH}{OM} = \frac{OK}{OI} \Rightarrow OH \cdot OI = OK \cdot OM \quad ①$$

OPM vuông ở P có đường cao PK . áp dụng hệ thức lượng trong tam giác vuông có: $OP^2 = OK \cdot OM$ ②. Từ ① và ② $\Rightarrow$ đpcm.

4/Theo cm câu 2 ta có $OI = \frac{R^2}{OH}$ mà R là bán kính nên không đổi. d cố định nên OH không đổi $\Rightarrow OI$ không đổi. Mà O cố định $\Rightarrow I$ cố định.

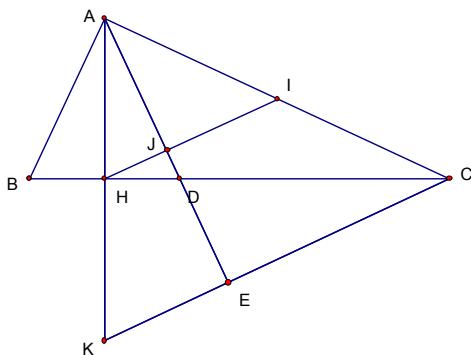

Bài 63:

Cho ΔABC vuông $A=1v$ và $AB < AC$. Kẻ đường cao AH . Trên tia đối của tia HB lấy $HD=HB$ rồi từ C vẽ đường thẳng $CE \perp AD$ tại E .

1. C/m $AHEC$ nội tiếp.
2. Chứng tỏ CB là phân giác của góc $\widehat{ACE}$ và ΔAHE cân.
3. C/m $HE^2 = HD \cdot HC$.
4. Gọi I là trung điểm AC . HI cắt AE tại J . Chứng minh: $DC \cdot HJ = 2IJ \cdot BH$.
5. EC kéo dài cắt AH ở K . Cmr $AB//DK$ và tứ giác $ABKD$ là hình thoi.

Hình 63

1/C/m $AHEC$ nt (sử dụng

hai điểm E và H ...)

2/C/m CB là phân giác của $\angle ACE$

Do $AH \perp DB$ và $BH=HD$

$\Rightarrow \Delta ABD$ là tam giác cân ở A $\Rightarrow \widehat{BAH} = \widehat{HAD}$ mà $\widehat{BAH} = \widehat{HCA}$ (cùng phụ với góc B).

Do $AHEC$ nt $\Rightarrow \widehat{HAD} = \widehat{HCE}$ (cùng chắn cung HE)

$\Rightarrow \widehat{ACB} = \widehat{BCE}$

$\Rightarrow \text{đpcm}$

-C/m ΔHAE cân: Do $\widehat{HAD} = \widehat{ACH}$ (cmt) và $\widehat{AEH} = \widehat{ACH}$ (cùng chắn cung AH)
 $\Rightarrow \widehat{HAE} = \widehat{AEH} \Rightarrow \Delta HAE$ cân ở H .

3/C/m: $HE^2 = HD \cdot HC$. Xét 2 ΔHED và HEC có $\widehat{H}$ chung. Do $AHEC$ nt $\Rightarrow \widehat{DEH} = \widehat{ACH}$ (cùng chắn cung AH) mà $\widehat{ACH} = \widehat{HCE}$ (cmt) $\Rightarrow \widehat{DEH} = \widehat{HCE} \Rightarrow \Delta HED \sim \Delta HCE \Rightarrow \text{đpcm}$.

4/C/m $DC \cdot HJ = 2IJ \cdot BH$:

* Do HI là trung tuyến của tam giác vuông $AHC \Rightarrow HI = IC \Rightarrow \Delta IHC$ cân ở I
 $\Rightarrow \widehat{IHC} = \widehat{ICH}$. Mà $\widehat{ICH} = \widehat{HCE}$ (cmt) $\Rightarrow \widehat{IHC} = \widehat{HCE} \Rightarrow HI // EC$. Mà I là trung điểm của $AC \Rightarrow JI$ là đường trung bình của $\Delta AEC \Rightarrow JI = \frac{1}{2} EC$.

* Xét hai ΔHJD và EDC có:
- Do $HJ // EC$ và $EC \perp AE \Rightarrow HJ \perp JD \Rightarrow \widehat{HJD} = \widehat{DEC} = 1v$ và
 $\widehat{HDJ} = \widehat{EDC}$ (đđ) $\Rightarrow \Delta JDH \sim \Delta EDC \Rightarrow \frac{JH}{EC} = \frac{HD}{DC}$

$\Rightarrow JH \cdot DC = EC \cdot HD$ mà $HD = HB$ và $EC = 2JI \Rightarrow \text{đpcm}$

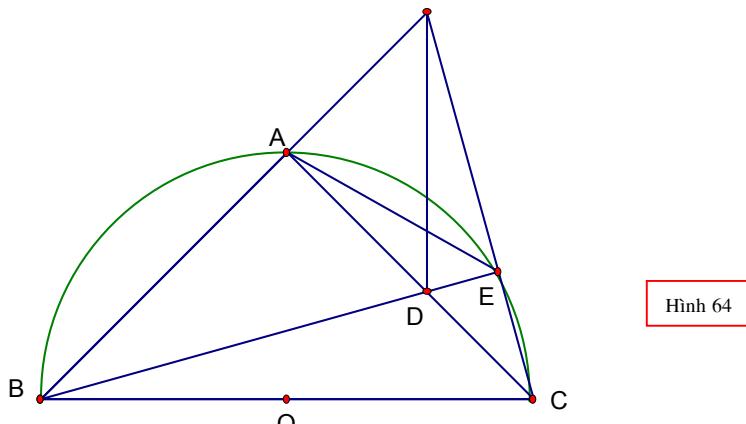
5/ Do $AE \perp KC$ và $CH \perp AK$ AE và CH cắt nhau tại D $\Rightarrow D$ là trực tâm của $\Delta ACK \Rightarrow KD \perp AC$ mà $AB \perp AC$ (gt) $\Rightarrow KD // AB$

- Do $CH \perp AK$ và CH là phân giác của $\angle CAK$ (cmt) $\Rightarrow \Delta ACK$ cân ở C và $AH = KH$; Ta lại có $BH = HD$ (gt), mà H là giao điểm 2 đường chéo của tứ giác $ABKD \Rightarrow ABKD$ là hình bình hành. Nhưng $DB \perp AK \Rightarrow ABKD$ là hình thoi.

Bài 64:

Cho tam giác ABC vuông cân ở A. Trong góc $\widehat{B}$, kẻ tia Bx cắt AC tại D, kẻ CE $\perp$ Bx tại E. Hai đường thẳng AB và CE cắt nhau ở F.

1. C/m $FD \perp BC$, tính góc $\widehat{BFD}$
2. C/m ADEF nội tiếp.
3. Chứng tỏ EA là phân giác của góc $\widehat{DEF}$
4. Nếu Bx quay xung quanh điểm B thì E di động trên đường nào?

Hình 64

1/ C/m: $FD \perp BC$: Do $\widehat{BEC} = 1v$; $\widehat{BAC} = 1v$ (góc nón chẵn nửa đường tròn). Hay $BE \perp FC$; và $CA \perp FB$. Ta lại có BE cắt CA tại $D \Rightarrow D$ là trực tâm của $\triangle FBC \Rightarrow FD \perp BC$.

Tính góc $\widehat{BFD}$: Vì $FD \perp BC$ và $BE \perp FC$ nên $\widehat{BFD} = \widehat{ECB}$ (Góc có cạnh tương ứng vuông góc). Mà $\widehat{ECB} = \widehat{ACB}$ (cùng chẵn cung AB) mà $\widehat{ACB} = 45^\circ \Rightarrow \widehat{BFD} = 45^\circ$

2/C/m: ADEF nội tiếp: Sử dụng tổng hai góc đối.

3/C/m EA là phân giác của góc $\widehat{DEF}$.

Ta có $\widehat{AEB} = \widehat{ACB}$ (cùng chẵn cung AB). Mà $\widehat{ACB} = 45^\circ$ ($\triangle ABC$ vuông cân ở A) $\Rightarrow \widehat{AEB} = 45^\circ$. Mà $\widehat{DEF} = 90^\circ \Rightarrow \widehat{FEA} = \widehat{AED} = 45^\circ \Rightarrow EA$ là phân giác...

4/Nếu Bx quay xung quanh B :

-Ta có $\widehat{BEC} = 1v$; BC cố định.

-Khi Bx quay xung quanh B Thì E di động trên đường tròn đường kính BC.

-Giới hạn: Khi Bx = BC Thì E = C; Khi Bx = AB thì E = A. Vậy E chạy trên cung phần tư AC của đường tròn đường kính BC.

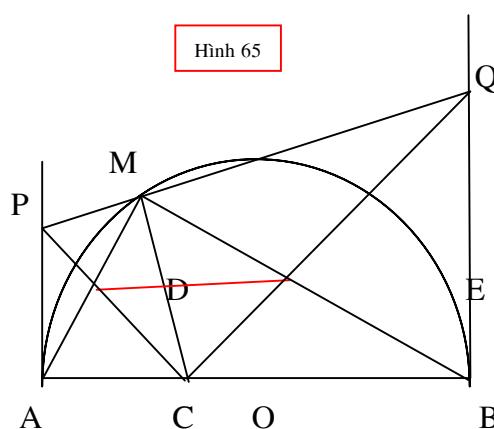
Bài 65:

Cho nửa đường tròn (O) đường kính AB. Trên nửa đường tròn lấy điểm M, Trên AB lấy điểm C sao cho $AC < CB$. Gọi Ax; By là hai tiếp tuyến của nửa đường tròn. Đường thẳng đi qua M và vuông góc với MC cắt Ax ở P; đường thẳng qua C và vuông góc với CP cắt By tại Q. Gọi D là giao điểm của CP với AM; E là giao điểm của CQ với BM.

1/cm: ACMP nội tiếp.

2/Chứng tỏ AB//DE

3/C/m; M; P; Q thẳng hàng.

Hình 65

1/Chứng minh: ACMP nội tiếp(dùng tổng hai góc đối)

2/C/m AB//DE:

Do ACMP nội tiếp $\Rightarrow \widehat{\text{PAM}} = \widehat{\text{CPM}}$ (cùng chấn cung PM) $\wedge$

Chứng minh tương tự, từ giác MDEC nội tiếp $\Rightarrow \widehat{\overline{MC}}\widehat{\overline{CD}}=\widehat{\overline{DE}}\widehat{\overline{EM}}$ (cùng chắn cung MD). Ta lại có:

Sđ $\widehat{\text{PAM}} = \frac{1}{2} \text{sđ cung AM} (\text{góc giữa tt và 1 dây})$

Sđ $\widehat{ABM}$ = $\frac{1}{2}$ sđ cung AM (góc nội tiếp)

$\Rightarrow \widehat{\text{ABM}} = \widehat{\text{MED}} \Rightarrow \text{DE} // \text{AB}$

3/C/m M;P;Q thẳng hàng:
Đo $\overline{MPC}$; $\overline{MGP}$ - lú (tổng hai góc phản xạ tam giác vuông $\triangle PMG$) và

$\overbrace{\text{PCM}}^{\text{D6 MPC+MCP}} + \overbrace{\text{MCO}}^{\text{PCM+MCO}} = \overbrace{1\text{v}}^{\text{IV (long hal goe)}} \Rightarrow \overbrace{\text{MPC}}^{\text{PCM+MCO}} = \overbrace{\text{MCO}}^{\text{PCM+MCO}}$

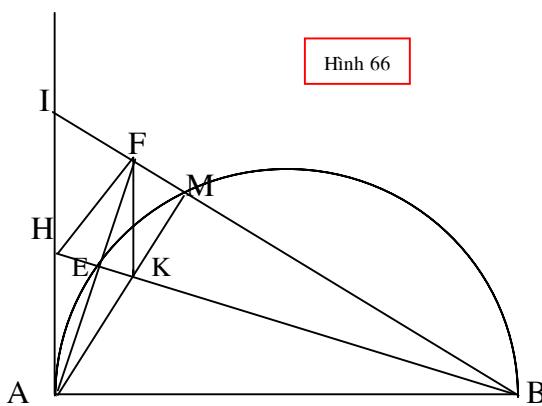
Ta lại có ΔPCQ vuông ở C $\Rightarrow \widehat{MPC} + \widehat{PQC} = 1v \Rightarrow \widehat{MCQ} + \widehat{CQP} = 1v$ hay $\widehat{CMQ} = 1v \Rightarrow \widehat{PMC} + \widehat{CMQ} = 2v \Rightarrow P; M; Q$ thẳng hàng.

၁၂

Bài 66:

Cho nửa đường tròn (O), đường kính AB và một điểm M bất kỳ trên nửa đường tròn. Trên nửa mặt phẳng bờ AB chứa nửa đường tròn, người ta kẻ tiếp tuyến Ax . Tia BM cắt tia Ax tại I . Phân giác góc $\widehat{IAM}$ cắt nửa đường tròn tại E ; cắt tia BM tại F ; Tia BE cắt Ax tại H ; cắt AM tại K .

1. C/m: $IA^2 = IM \cdot IB$.
2. C/m: ΔBAF cân.
3. C/m $AKFH$ là hình thoi.
4. Xác định vị trí của M để $AKFI$ nội tiếp được.

1/C/m: $IA^2 = IM \cdot IB$: (chứng minh hai tam giác IAB và IAM đồng dạng)

2/C/m ΔBAF cân:

Ta có $sđ \widehat{EAB} = \frac{1}{2} sđ$ cung BE (góc nt chấn cung BE)

$sđ \widehat{AFB} = \frac{1}{2} sđ (AB - EM)$ (góc có đỉnh ở ngoài đtròn)

Do AF là phân giác của góc $\widehat{IAM}$ nên $\widehat{IAM} = \widehat{FAM} \Rightarrow$ cung $AE = EM$

$\Rightarrow sđ \widehat{AFB} = \frac{1}{2} sđ(AB - AE) = \frac{1}{2} sđ$ cung $BE \Rightarrow \widehat{FAB} = \widehat{AFB} \Rightarrow \text{đpcm.}$

3/C/m: $AKFH$ là hình thoi:

Do cung $AE = EM$ (cmt) $\Rightarrow \widehat{MBE} = \widehat{EBA} \Rightarrow BE$ là phân giác của Δ cân $\widehat{ABF}$

$\Rightarrow BH \perp FA$ và $AE = FA \Rightarrow E$ là trung điểm $\Rightarrow HK$ là đường trung trực của FA

$\Rightarrow AK = KF$ và $AH = HF$.

Do $AM \Rightarrow BF$ và $BH \perp FA \Rightarrow K$ là trực tâm của $\Delta FAB \Rightarrow FK \perp AB$ mà $AH \perp AB$

$\Rightarrow AH \parallel FK \Rightarrow$ Hình bình hành $AKFH$ là hình thoi.

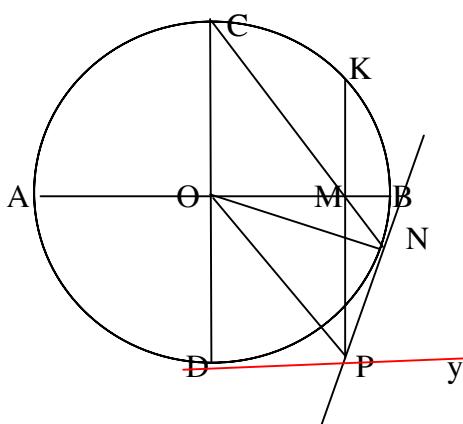
5/ Do $FK \parallel AI \Rightarrow AKFI$ là hình thang. Để hình thang $AKFI$ nội tiếp thì $AKFI$ phải là thang cân $\Rightarrow$ góc $I = IAM \Rightarrow \Delta AMI$ là tam giác vuông cân $\Rightarrow \Delta AMB$ vuông cân ở $M \Rightarrow M$ là điểm chính giữa cung AB .

Bài 67:

Cho $(O; R)$ có hai đường kính AB và CD vuông góc với nhau. Trên đoạn thẳng AB lấy điểm M ($M \neq A, B$). Đường thẳng CM cắt (O) tại N . Đường vuông góc với AB tại M cắt tiếp tuyến tại P . Chứng minh:

1. $COMNP$ nội tiếp.
2. $CMPO$ là hình bình hành.
3. $CM \cdot CN$ không phụ thuộc vào vị trí của M .
4. Khi M di động trên AB thì P chạy trên đoạn thẳng cố định.

Hình 67

1/c/m: $OMNP$ nội tiếp:
(Sử dụng hai điểm $M; N$ cùng làm với hai đầu đoạn OP một góc vuông).

2/C/m: $CMPO$ là hình bình hành:
Ta có:
 $CD \perp AB; MP \perp AB \Rightarrow CO \parallel MP$. ①

Do $OPNM$ nội tiếp $\Rightarrow \widehat{OPM} = \widehat{ONM}$ (cùng chắn cung OM).
 ΔOCN cân ở $O \Rightarrow \widehat{ONM} = \widehat{OCM} \Rightarrow \widehat{OCM} = \widehat{OPM}$.

Gọi giao điểm của MP với (O) là K . Ta có $\widehat{PMN} = \widehat{KMC}$ (đ đ) $\Rightarrow \widehat{OCM} = \widehat{CMK}$
 $\Rightarrow \widehat{CMK} = \widehat{OPM} \Rightarrow CM \parallel OP$. ② Từ ① và ② $\Rightarrow CMPO$ là hình bình hành.

3/Xét hai tam giác OCM và NCD có: $\widehat{CND} = 1v$ (góc nt chắn nửa đtròn)
 $\Rightarrow NCD$ là tam giác vuông. $\Rightarrow$ Hai tam giác vuông COM và CND có góc C chung.
 $\Rightarrow \Delta OCM \sim \Delta NCD \Rightarrow CM \cdot CN = OC \cdot CD$. ③

Từ ③ ta có $CD = 2R; OC = R$. Vậy ③ trở thành: $CM \cdot CN = 2R^2$ không đổi. vậy tích $CM \cdot CN$ không phụ thuộc vào vị trí của vị trí của M .

4/Do $COPM$ là hình bình hành $\Rightarrow MP \parallel OC = R \Rightarrow$ Khi M di động trên AB thì P di động trên đường thẳng y thoả mãn $y \parallel AB$ và cách AB một khoảng bằng R không đổi.

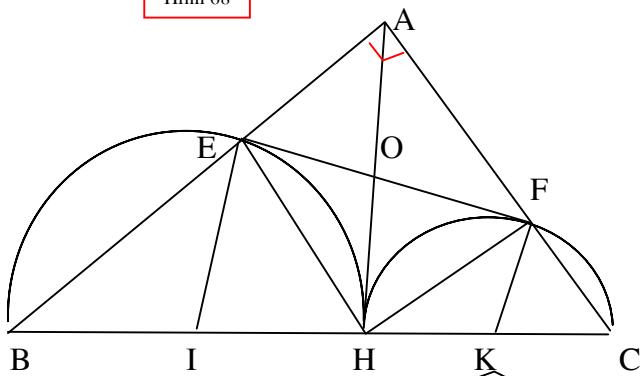

Bài 68:

Cho ΔABC có $A=1v$ và $AB > AC$, đường cao AH . Trên nửa mặt phẳng bờ BC chứa điểm A vẽ hai nửa đường tròn đường kính BH và nửa đường tròn đường kính HC . Hai nửa đường tròn này cắt AB và AC tại E và F . Giao điểm của FE và AH là O . Chứng minh:

1. $AFHE$ là hình chữ nhật.
2. $BEFC$ nội tiếp
3. $AE \cdot AB = AF \cdot AC$
4. FE là tiếp tuyến chung của hai nửa đường tròn.
5. Chứng tỏ: $BH \cdot HC = 4 \cdot OE \cdot OF$.

Hình 68

1/ C/m: $AFHE$ là hình chữ nhật. $\widehat{BEH} = \widehat{HCF}$ (góc nhọn chắn nửa đ/tròn); $EAF = 1v$ (gt) $\Rightarrow$ đpcm.

2/ C/m: $BEFC$ nội tiếp: Do $AFHE$ là hình chữ nhật. $\Rightarrow \Delta OAE$ cân ở O $\Rightarrow \widehat{AEO} = \widehat{OAE}$. Mà $\widehat{OAE} = \widehat{FCH}$ (cùng phụ với góc B) $\Rightarrow \widehat{AEF} = \widehat{ACB}$ mà $\widehat{AEF} + \widehat{BEF} = 2v \Rightarrow \widehat{BEF} + \widehat{BCE} = 2v \Rightarrow$ đpcm

3/ C/m: $AE \cdot AB = AF \cdot AC$: Xét hai tam giác vuông AEF và ACB có $\widehat{AEF} = \widehat{ACB}$ (cmt) $\Rightarrow \Delta AEF \sim \Delta ACB \Rightarrow$ đpcm

4/ Gọi I và K là tâm đường tròn đường kính BH và CH . Ta phải c/m $FE \perp IE$ và $FE \perp KF$.

-Ta có O là giao điểm hai đường chéo AC và DB của hcnhật $AFHE \Rightarrow EO = HO$; $IH = IK$ (cùng bán kính); AO chung $\Rightarrow \Delta IHO = \Delta IEO \Rightarrow IHO = IEO$ mà $IHO = 1v$ (gt) $\Rightarrow IEO = 1v \Rightarrow IE \perp OE$ tại điểm E nằm trên đường tròn. $\Rightarrow$ đpcm. Chứng minh tương tự ta có FE là tt của đường tròn đường kính HC .

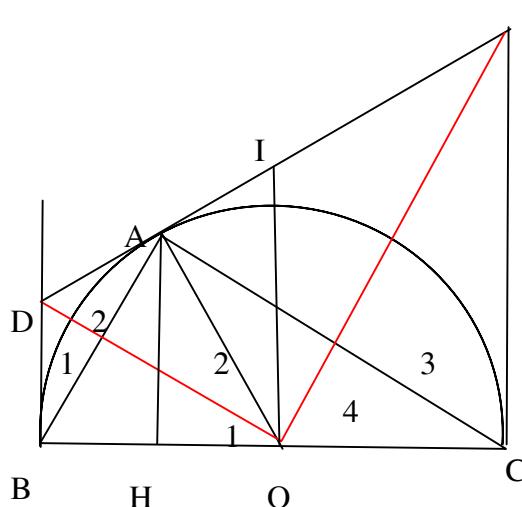
5/ Chứng tỏ: $BH \cdot HC = 4 \cdot OE \cdot OF$.

Do ΔABC vuông ở A có AH là đường cao. Áp dụng hệ thức lượng trong tam giác vuông ABC có: $AH^2 = BH \cdot HC$. Mà $AH = EF$ và $AH = 2 \cdot OE = 2 \cdot OF$ (t/c đường chéo hình chữ nhật) $\Rightarrow BH \cdot HC = AH^2 = (2 \cdot OE)^2 = 4 \cdot OE \cdot OF$

Bài 69:

Cho ΔABC có $A=1v$ $AH \perp BC$. Gọi O là tâm đường tròn ngoại tiếp tam giác ABC ; d là tiếp tuyến của đường tròn tại điểm A . Các tiếp tuyến tại B và C cắt d theo thứ tự ở D và E .

1. Tính góc $\widehat{DOE}$.
2. Chứng tỏ $DE = BD + CE$.
3. Chứng minh: $DB \cdot CE = R^2$. (R là bán kính của đường tròn tâm O)
4. C/m: BC là tiếp tuyến của đường tròn đường kính DE .

Hình 69

1/Tính góc $\widehat{DOE}$: ta có $D_1=D_2$ (t/c tiếp tuyến cắt nhau); OD chung $\Rightarrow$ Hai tam giác vuông DOB bằng $DOA \Rightarrow O_1=\widehat{O_2}$. Tương tự $O_3=\widehat{O_4} \Rightarrow \widehat{O_1}+\widehat{O_4}=\widehat{O_2}+\widehat{O_3}$. Ta lại có $\widehat{O_1}+\widehat{O_2}+\widehat{O_3}+\widehat{O_4}=2v \Rightarrow \widehat{O_1}+\widehat{O_4}=\widehat{O_2}+\widehat{O_3}=1v$ hay $\widehat{DOC}=90^\circ$.

2/Do $DA=DB$; $AE=CE$ (tính chất hai tt cắt nhau) và $DE=DA+AE \Rightarrow DE=DB+CE$.

3/Do ΔDE vuông ở O (cmt) và $OA \perp DE$ (t/c tiếp tuyến). Áp dụng hệ thức lượng trong tam giác vuông DOE có: $OA^2=AD \cdot AE$. Mà $AD=DB$; $AE=CE$; $OA=R$ (gt) $\Rightarrow R^2=AD \cdot AE$.

4/Vì DB và EC là tiếp tuyến của $(O) \Rightarrow DB \perp BC$ và $DE \perp BC \Rightarrow BD//EC$. Hay $BDEC$ là hình thang.

Gọi I là trung điểm $DE \Rightarrow I$ là tâm đường tròn ngoại tiếp ΔDOE . Mà O là trung điểm $BC \Rightarrow OI$ là đường trung bình của hình thang $BDEC \Rightarrow OI//BD$.

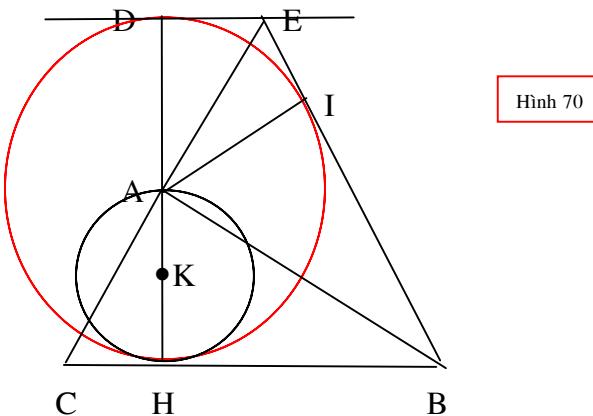
Ta lại có $BD \perp BC \Rightarrow OI \perp BC$ tại O nằm trên đường tròn tâm $I \Rightarrow BC$ là tiếp tuyến của đường tròn ngoại tiếp ΔDOE .

Bài 70:

Cho $\Delta ABC(\widehat{A}=1v)$; đường cao AH . Vẽ đường tròn tâm A bán kính AH . Gọi HD là đường kính của đường tròn $(A;AH)$. Tiếp tuyến của đường tròn tại D cắt CA tại E .

1. Chứng minh ΔBEC cân.
2. Gọi I là hình chiếu của A trên BE . $C/m:AI=AH$.
3. $C/m:BE$ là tiếp tuyến của đường tròn
4. $C/m:BE=BH+DE$.
5. Gọi đường tròn đường kính AH có Tâm là K . Và $AH=2R$. Tính diện tích của hình được tạo bởi đường tròn tâm A và tâm K .

Hình 70

1/C/m: ΔBEC cân: Xét hai tam giác vuông ACH và AED có: $AH=AD$ (bán kính); $\widehat{CAH}=\widehat{DAE}$ (đ. đ.). Do DE là tiếp tuyến của $(A) \Rightarrow HD \perp DE$ và $DH \perp CB$ (gt) $\Rightarrow DE \parallel CH \Rightarrow DEC=ECH \Rightarrow \Delta ACH=\Delta AED \Rightarrow CA=AE \Rightarrow A$ là trung điểm CE có $BA \perp CE \Rightarrow BA$ là đường trung trực của $CE \Rightarrow \Delta BCE$ cân ở B .

2/C/m: $AI=AH$. Xét hai tam giác vuông AHB và AIB (vuông ở H và I) có AB chung và BA là đường trung trực của ΔBCE (cmt) $\Rightarrow ABI=ABH \Rightarrow \Delta AHB=\Delta AIB \Rightarrow AI=AH$.

3/C/m: BE là tiếp tuyến của $(A;AH)$. Do $AH=AI \Rightarrow I$ nằm trên đường tròn $(A;AH)$ mà $BI \perp AI$ tại $I \Rightarrow BI$ là tiếp tuyến của $(A;AH)$

4/C/m: $BE=BH+ED$.

Theo cmt có $DE=CH$ và $BH=BI$; $IE=DE$ (t/c hai tia cắt nhau). Mà $BE=BI+IE \Rightarrow$ đpcm.

5/Gọi S là diện tích cần tìm. Ta có:

$$S=S_{(A)}-S_{(K)}=\pi AH^2-\pi AK^2=\pi R^2-$$

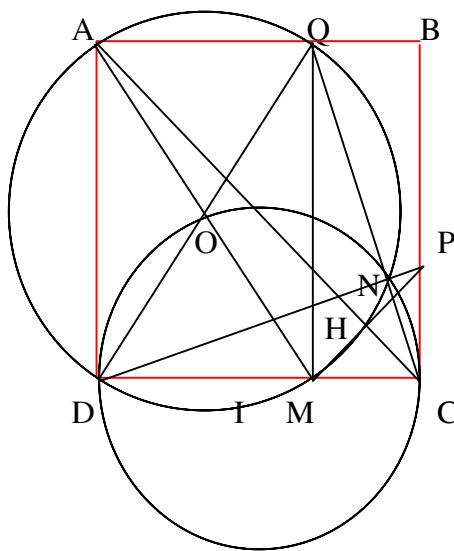

Bài 71:

Trên cạnh CD của hình vuông ABCD,lấy một điểm M bất kỳ.Đường tròn đường kính AM cắt AB tại điểm thứ hai Q và cắt đường tròn đường kính CD tại điểm thứ hai N.Tia DN cắt cạnh BC tại P.

1. C/m:Q;N;C thẳng hàng.
2. CP.CB=CN.CQ.
3. C/m AC và MP cắt nhau tại 1 điểm nằm trên đường tròn đường kính AM.

Hình 71

1/C/m:Q;N;C thẳng
hàng:

Gọi Tâm của đường
tròn đường kính AM
là O và đường tròn
đường kính DC là I.
-Do AQMD nội tiếp
nên $\angle ADM + \angle AMQ = 2v$
Mà $\angle ADM = 1v$
 $\Rightarrow \angle AMQ = 1v$ và
 $\angle DAQ = 1v \Rightarrow \angle AQMD$
là hình chữ nhật.
 $\Rightarrow \angle DQ = 1v$ là đường kính
của (O)
 $\Rightarrow \angle QND = 1v$ (góc nt
chắn nửa đường tròn

-Do $\angle DNC = 1v$ (góc nt chắn nửa đtròn tâm I) $\Rightarrow \angle QND + \angle DNC = 2v \Rightarrow \angle QPM = 1v$.

2/C/m: CP.CB=CN.CQ.C/m hai tam giác vuông CPN và CBQ đồng dạng (có góc C chung)

3/Gọi H là giao điểm của AC với MP.Ta phải chứng minh H nằm trên đường tròn tâm O,đường kính AM.

-Do QBCM là hcnhật $\Rightarrow \triangle MQC \cong \triangle BQC$.

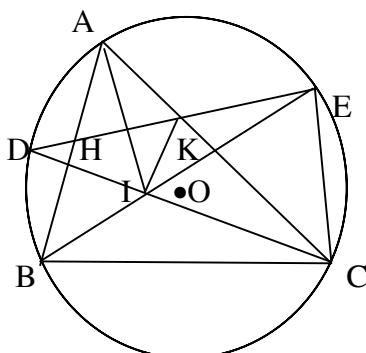
Xét hai tam giác vuông BQC và CDP có: $\angle QCB = \angle PDC$ (cùng bằng góc MQC);
 $DC = BC$ (cạnh hinh vuong) $\Rightarrow \angle BQC = \angle CDP \Rightarrow \angle CDP = \angle MQC \Rightarrow PC = MC$.
Mà $C = 1v \Rightarrow \angle PMC$ vuông cân ở C $\Rightarrow \angle MPC = 45^\circ$ và $\angle DBC = 45^\circ$ (tính chất hinh vuong)
 $\Rightarrow MP \parallel DB$. Do $AC \perp DB \Rightarrow MP \perp AC$ tại H $\Rightarrow \angle AHM = 1v \Rightarrow H$ nằm trên đường tròn tâm O đường kính AM.

Bài 72:

Cho ΔABC nội tiếp trong đường tròn tâm O. D và E là điểm chính giữa các cung $AB; AC$. Gọi giao điểm DE với $AB; AC$ theo thứ tự là H và K.

1. C/m: ΔAHK cân.
2. Gọi I là giao điểm của BE với CD. C/m: $AI \perp DE$
3. C/m CEKI nội tiếp.
4. C/m: $IK \parallel AB$.
5. ΔABC phải có thêm điều kiện gì để $AI \parallel EC$.

Hình 72

1/C/m: ΔAHK cân:

$$sđ AHK = \frac{1}{2} sđ(DB+AE)$$

$$sđ AKD = \frac{1}{2} sđ(AD+EC)$$

(Góc có đỉnh nằm trong đường tròn)

Mà Cung $AD+DB$;

$$AE=EC(gt)$$

$$\Rightarrow AHK=AKD \Rightarrow \text{đpcm.}$$

2/c/m: $AI \perp DE$

Do cung $AE=EC \Rightarrow ABE=EBC$ (góc nt chẵn các cung bằng nhau) $\Rightarrow BE$ là phân giác của góc ABC . Tương tự CD là phân giác của góc ACB . Mà BE cắt CD ở $I \Rightarrow I$ là giao điểm của 3 đường phân giác của $\Delta AHK \Rightarrow AI$ là phân giác tứ 3 mà ΔAHK cân ở $A \Rightarrow AI \perp DE$.

3/C/m CEKI nội tiếp:

Ta có $DEB=ACD$ (góc nt chẵn các cung $AD=DB$) hay $KEI=KCI \Rightarrow \text{đpcm.}$

4/C/m $IK \parallel AB$

Do KICE nội tiếp $\Rightarrow IKC=IEC$ (cùng chẵn cung IC). Mà $IEC=BEC=BAC$ (cùng chẵn cung BC) $\Rightarrow BAC=IKC \Rightarrow IK \parallel AB$.

5/ ΔABC phải có thêm điều kiện gì để $AI \parallel EC$:

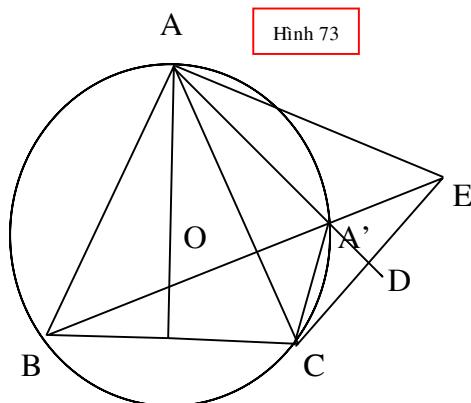
Nếu $AI \parallel EC$ thì $EC \perp DE$ (vì $AI \perp DE$) $\Rightarrow DEC=1v \Rightarrow DC$ là đường kính của (O) mà DC là phân giác của ACB (cmt) $\Rightarrow \Delta ABC$ cân ở C .

Bài 73:

Cho ΔABC ($AB=AC$) nội tiếp trong (O) , kẻ dây cung AA' và từ C kẻ đường vuông góc CD với AA' , đường này cắt BA' tại E .

1. C/m $\angle DA'C = \angle DA'E$
2. C/m $\angle A'DC = \angle A'DE$
3. Chứng tỏ $AC = AE$. Khi AA' quay xung quanh A thì E chạy trên đường nào?
4. C/m $\angle BAC = 2\angle CEB$

$$1/C/m \angle DA'C = \angle DA'E$$

Ta có $\angle DA'E = \angle AA'B$ (đđ)

$$\text{Và } sđAA'B = sđ \frac{1}{2} AB$$

$$CA'D = A'AC + A'CA$$

(góc ngoài $\triangle AA'C$)

$$\text{Mà } sđ A'AC = \frac{1}{2} sđ A'C$$

$$sđ A'CA = \frac{1}{2} sđ AC$$

$$\Rightarrow sđ CA'D = \frac{1}{2} sđ(A'C + AC) = \frac{1}{2} sđ AC. \text{Do dây } AB = AC \Rightarrow \text{Cung } AB = AC$$

$$\Rightarrow \angle DA'C = \angle DA'E.$$

$$2/C/m \angle A'DC = \angle A'DE.$$

Ta có $\angle CA'D = \angle EA'D$ (cmt); $\angle A'DC = \angle A'DE = 1v \Rightarrow \text{đpcm.}$

3/Khi AA' quay xung quanh A thì E chạy trên đường nào?

Do $\angle A'DC = \angle A'DE \Rightarrow DC = DE \Rightarrow AD$ là đường trung trực của CE

$\Rightarrow AE = AC = AB \Rightarrow$ Khi AA' quay xung quanh A thì E chạy trên đường tròn tâm A ; bán kính AC .

$$4/C/m \angle BAC = 2\angle CEB$$

Do $\angle A'CE$ cân ở $A' \Rightarrow \angle A'CE = \angle A'EC$. Mà $\angle BAC = \angle A'EC + \angle A'CE = 2\angle A'EC$ (góc ngoài $\triangle A'EC$).

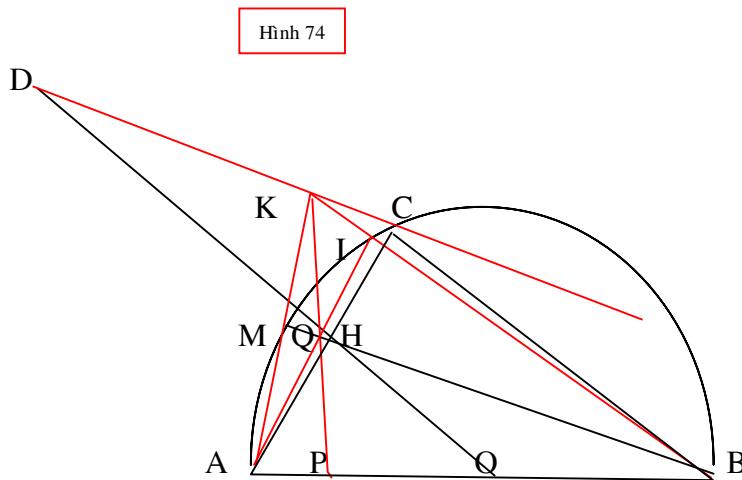
Ta lại có $\angle BAC = \angle BAC$ (cùng chắn cung BC) $\Rightarrow \angle BAC = 2\angle BEC$.

Bài 74:

Cho ΔABC nội tiếp trong nửa đường tròn đường kính AB . O là trung điểm AB ; M là điểm chính giữa cung AC . H là giao điểm OM với AC .

1. $C/m: OM \parallel BC$.
2. Từ C kẻ tia song song và cung chiều với tia BM , tia này cắt đường thẳng OM tại D . $CMr: MBCD$ là hình bình hành.
3. Tia AM cắt CD tại K . Đường thẳng KH cắt AB ở P . $CMr: KP \perp AB$.
4. $C/m: AP \cdot AB = AC \cdot AH$.
5. Gọi I là giao điểm của KB với (O) . Q là giao điểm của KP với AI . $C/m: A; Q; I$ thẳng hàng.

1/C/m: $OM \parallel BC$. Cung $AM = MC$ (gt) $\Rightarrow COM = MOA$ (góc ở tâm bằng số cung bị chắn). Mà ΔAOC cân ở $O \Rightarrow OM$ là đường trung trực của $\Delta AOC \Rightarrow OM \perp AC$. Mà $BC \perp AC$ (góc nt chắn nửa đường tròn) $\Rightarrow \text{đpcm}$.

2/C/m $BMCD$ là hình bình hành: Vì $OM \parallel BC$ hay $MD \parallel BC$ (cmt) và $CD \parallel MB$ (gt) $\Rightarrow \text{đpcm}$.

3/C/ $KP \perp AB$. Do $MH \perp AC$ (cmt) và $AM \perp MB$ (góc nt chắn nửa đtròn); $MB \parallel CD$ (gt) $\Rightarrow AK \perp CD$ hay $MKC = 1v \Rightarrow MKH = MKH$ (cùng chắn cung MH). Mà $MCA = MAC$ (hai góc nt chắn hai cung $MC = AM$) $\Rightarrow HAK = HKA \Rightarrow \Delta MKA$ cân ở $H \Rightarrow M$ là trung điểm AK . Do ΔAMB vuông ở $M \Rightarrow KAP + MBA = 1v$. mà $MBA = MCA$ (cùng chắn cung AM) $\Rightarrow MBA = MKH$ hay $KAP + AKP = 1v \Rightarrow KP \perp AB$.

4/Hãy xét hai tam giác vuông APH và ABC đồng dạng (Góc A chung)

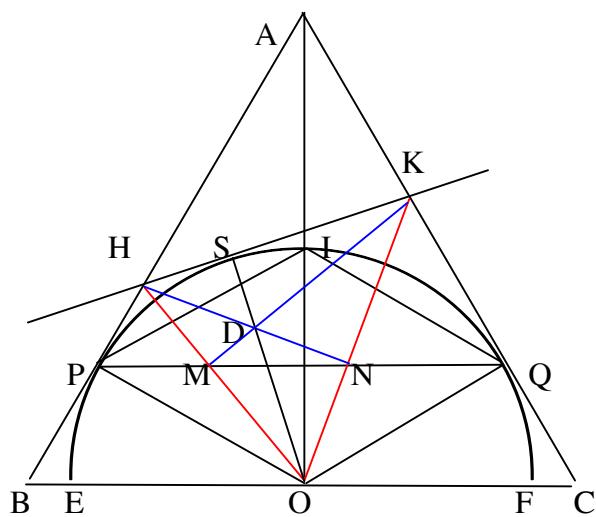
5/Sử dụng Q là trực tâm của ΔAKB .

Bài 75:

Cho nửa đường tròn tâm O đường kính EF. Từ O vẽ tia $Ot \perp EF$, nó cắt nửa đường tròn (O) tại I. Trên tia Ot lấy điểm A sao cho $IA=IO$. Từ A kẻ hai tiếp tuyến AP và AQ với nửa đường tròn; chúng cắt đường thẳng EF tại B và C (P, Q là các tiếp điểm).

1. Cmr ΔABC là tam giác đều và tứ giác $BPQC$ nội tiếp.
2. Từ S là điểm tuỳ ý trên cung PQ . Vẽ tiếp tuyến với nửa đường tròn; tiếp tuyến này cắt AP tại H, cắt AC tại K. Tính số độ của góc HOK .
3. Gọi M; N lần lượt là giao điểm của PQ với OH; OK. Cm $OMKQ$ nội tiếp.
4. Chứng minh rằng ba đường thẳng HN ; KM ; OS đồng quy tại điểm D, và D cũng nằm trên đường tròn ngoại tiếp ΔHOK .

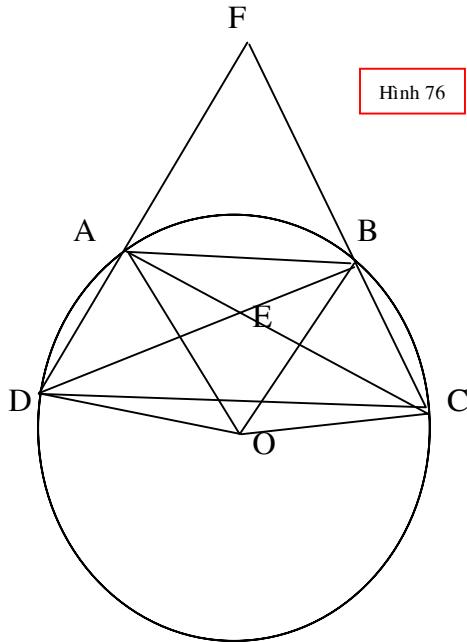
Hình 75

- 1/Cm ΔABC là tam giác đều: Vì AB và AC là hai tia cắt nhau $\Rightarrow$ Các ΔAPO ; AQO là các tam giác vuông ở P và Q. Vì $IA=IO$ (gt) $\Rightarrow PI$ là trung tuyến của tam giác vuông AOP $\Rightarrow PI=IO$. Mà $IO=PO$ (bán kính) $\Rightarrow PO=IO=PI\Rightarrow \Delta PIO$ là tam giác đều $\Rightarrow POI=60^\circ\Rightarrow OAB=30^\circ$. Tương tự $OAC=30^\circ\Rightarrow BAC=60^\circ$. Mà ΔABC cân ở A(Vì đường cao AO cũng là phân giác) có 1 góc bằng $60^\circ\Rightarrow ABC$ là tam giác đều.
 2/Ta có Góc $HOP=SOH$; Góc $SOK=KOC$ (tính chất hai tia cắt nhau)
 $\Rightarrow$ Góc $HOK=SOH+SOK=HOP+KOQ$. Ta lại có:
 $POQ=POH+SOH+SOK+KOQ=180^\circ-60^\circ=120^\circ\Rightarrow HOK=60^\circ$.
- 3/

Bài 76:

Cho hình thang ABCD nội tiếp trong (O), các đường chéo AC và BD cắt nhau ở E. Các cạnh bên AD; BC kéo dài cắt nhau ở F.

1. C/m: ABCD là thang cân.
2. Chứng tỏ FD.FA=FB.FC.
3. C/m: Góc AED=AOD.
4. C/m AOCF nội tiếp.

1/ C/m ABCD là hình thang cân:

Do ABCD là hình thang
 $\Rightarrow AB//CD \Rightarrow BAC=ACD$ (so le). Mà $BAC=BDC$ (cùng chắn cung BC) $\Rightarrow BDC=ACD$
 Ta lại có $ADB=ACB$ (cùng chắn cung AB) $\Rightarrow ADC=BCD$
 Vậy ABCD là hình thang cân.

2/c/m $FD.FA=FB.FC$
 C/m Hai tam giác FDB và

ΔFCA đồng dạng vì Góc F chung và $FDB=FCA$ (cmt)

3/C/m $AED=AOD$:

•C/m F;O;E thẳng hàng: Vì ΔDOC cân ở O $\Rightarrow O$ nằm trên đường trung trực của DC. Do $ACD=BDC$ (cmt) $\Rightarrow \Delta EDC$ cân ở E $\Rightarrow E$ nằm trên đường trung trực của DC. Vì ABCD là thang cân $\Rightarrow \Delta FDC$ cân ở F $\Rightarrow F$ nằm trên đường trung trực của DC $\Rightarrow F;E;O$ thẳng hàng.

•C/m $AED=AOD$.

Ta có: $Sđ AED = \frac{1}{2} sđ(AD+BC) = \frac{1}{2} . 2sđAD = sđAD$ vì cung $AD=BC$ (cmt)

Mà $sđAOD=sđAD$ (góc ở tâm chắn cung AD) $\Rightarrow AOD=AED$.

4/C/m: AOCF nội tiếp:

$$+ \begin{cases} Sđ AFC = \frac{1}{2} sđ(DmC-AB) \\ Sđ AOC = SđAB+sđBC \end{cases}$$

$$Sđ(AFC+AOC) = \frac{1}{2} sđ DmC - \frac{1}{2} sđAB + sđAB + sđBC \quad \text{①.}$$

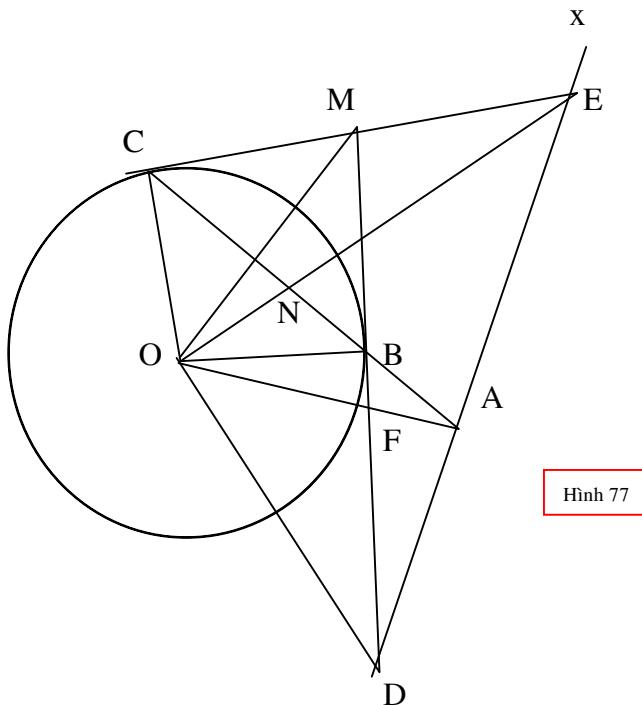
Mà $sđ DmC = 360^\circ - AD - AB - BC$ ②. Từ ① và ② $\Rightarrow sđ AFC + sđ AOC = 180^\circ \Rightarrow$ đpcm

Bài 77:

Cho (O) và đường thẳng xy không cắt đường tròn. Kẻ $OA \perp xy$ rồi từ A dựng đường thẳng ABC cắt (O) tại B và C . Tiếp tuyến tại B và C của (O) cắt xy tại D và E . Đường thẳng BD cắt OA ; CE lần lượt ở F và M ; OE cắt AC ở N .

1. C/m $OBAD$ nội tiếp.
2. Cmr: $AB \cdot EN = AF \cdot EC$
3. So sánh góc AOD và COM .
4. Chứng tỏ A là trung điểm DE .

Hình 77

1/C/m $OBAD$ nt:

-Do DB là tt $\Rightarrow OBD = 1v$; $OA \perp xy$ (gt) $\Rightarrow OAD = 1v \Rightarrow$ đpcm.

2/Xét hai tam giác: ABF và ECN có:

- $ABF = NBM$ (đ đ); Vì BM và CM là hai tt cắt nhau $\Rightarrow NBM = ECB \Rightarrow FBA = ECN$.

-Do $OCE + OAE = 2v \Rightarrow OCEA$ nội tiếp $\Rightarrow CEO = CAO$ (cùng chắn cung OC)
 $\Rightarrow \Delta ABF \sim \Delta ECN \Rightarrow$ đpcm.

3/So sánh AOD với COM : Ta có:

-ĐDo ABO nt $\Rightarrow DOA = DBA$ (cùng chắn cung). $DBA = CBM$ (đ đ)

$CBM = MCB$ (t/c hai tt cắt nhau). Do $BMCO$ nt $\Rightarrow BCM = BOM \Rightarrow DOA = COM$.

4/Chứng tỏ A là trung điểm DE :

Do $OCE = OAE = 1v \Rightarrow OAE$ nt $\Rightarrow ACE = AOE$ (cùng chắn cung AE)

$\Rightarrow DOA = AOE \Rightarrow OA$ là phân giác của góc DOE . Mà $OA \perp DE \Rightarrow OA$ là đường trung trực của $DE \Rightarrow$ đpcm

Bài 78:

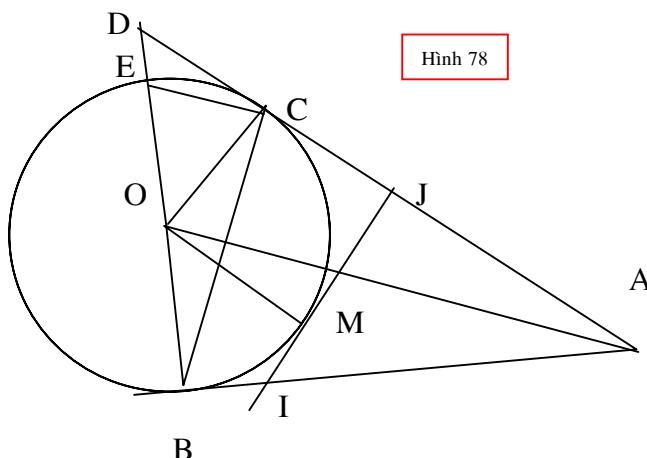
Cho $(O;R)$ và A là một điểm ở ngoài đường tròn. Kẻ tiếp tuyến AB và AC với đường tròn. OB kéo dài cắt AC ở D và cắt đường tròn ở E .

1/ Chứng tỏ $EC \parallel OA$.

2/ Chứng minh rằng: $2AB \cdot R = AO \cdot CB$.

3/ Gọi M là một điểm di động trên cung nhỏ BC , qua M dựng một tiếp tuyến với đường tròn, tiếp tuyến này cắt AB và AC lần lượt ở I, J . Chứng tỏ chu vi tam giác AIJ không đổi khi M di động trên cung nhỏ BC .

4/ Xác định vị trí của M trên cung nhỏ BC để 4 điểm J, I, B, C cùng nằm trên một đường tròn.

1/C/m $EC \parallel OA$: Ta có $\angle BCE = 1v$ (góc nhọn chắn nửa đđ) hay $CE \perp BC$. Mà OA là phân giác của $\triangle ABC \Rightarrow OA \perp BC \Rightarrow OA \parallel EC$.

2/xét hai tam giác vuông AOB và ECB có:

-Do $\angle OCA + \angle OBA = 2v \Rightarrow \angle ABO = \angle AOC$ (cùng chắn cung OC).

mà $\angle OAC = \angle OAB$ (tính chất hai tt cắt nhau) $\Rightarrow \angle ECB = \angle BAO \Rightarrow \triangle BAO \sim \triangle CBE$
 $\Rightarrow$ Ta lại có $BE = 2R \Rightarrow$ đpcm.

3/Chứng minh chu vi $\triangle AIJ$ không đổi khi M di động trên cung nhỏ BC .

Gọi P là chu vi $\triangle AIJ$. Ta có $P = JI + IA + JA = MJ + MI + IA + JA$.

Theo tính chất hai tt cắt nhau ta có: $MI = BI$; $MJ = JC$; $AB = AC$

$\Rightarrow P = (IA + IB) + (JC + JA) = AB + AC = 2AB$ không đổi.

4/Giả sử $BCJI$ nội tiếp $\Rightarrow \angle BCJ + \angle BIJ = 2v$. Mật $I + \angle JBI = 2v \Rightarrow \angle JIA = \angle ACB$. Theo chứng minh trên có $\angle ACB = \angle CBA \Rightarrow \angle CBA = \angle JIA$ hay $IJ \parallel BC$. Ta lại có $BC \perp OA \Rightarrow JI \perp OA$

Mà $OM \perp JI \Rightarrow OM \equiv OA \Rightarrow M$ là điểm chính giữa cung BC .

Bài 79:

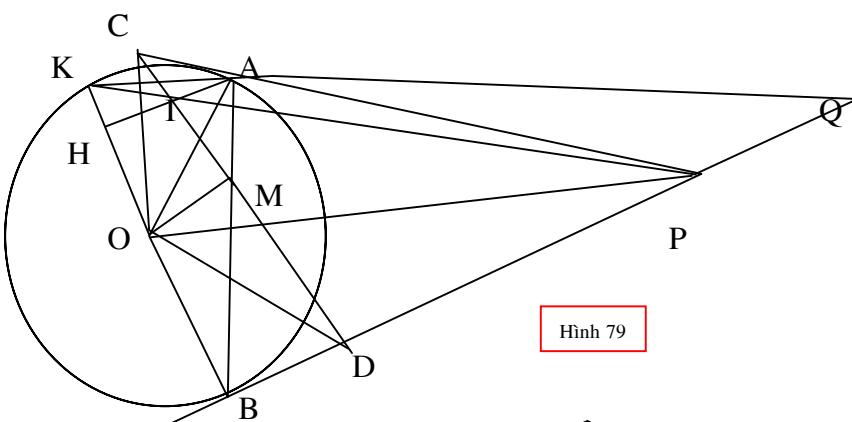
Cho(O), từ điểm P nằm ngoài đường tròn, kẻ hai tiếp tuyến PA và PB với đường tròn. Trên đoạn thẳng AB lấy điểm M, qua M dựng đường thẳng vuông góc với OM, đường này cắt PA, PB lần lượt ở C và D.

1/ Chứng minh A, C, M, O cùng nằm trên một đường tròn.

2/ Chứng minh: $\widehat{COD} = \widehat{AOB}$.

3/ Chứng minh: Tam giác COD cân.

4/ Vẽ đường kính BK của đường tròn, hạ AH $\perp$ BK. Gọi I là giao điểm của AH với PK. Chứng minh AI = IH.

Hình 79

1/C/m ACMO nt: Ta có $\widehat{OAC} = 1v$ (tc tiếp tuyến). Và $\widehat{OMC} = 1v$ (vì $OM \perp CD$ -gt)

2/C/m $\widehat{COD} = \widehat{AOB}$. Ta có:

Do $OMAC$ nt $\Rightarrow \widehat{OCM} = \widehat{OAM}$ (cùng chắn cung OM).

Chứng minh tương tự ta có $OMDB$ nt $\Rightarrow \widehat{ODM} = \widehat{MBO}$ (cùng chắn cung OM)

Hai tam giác OCD và OAB có hai cặp góc tương ứng bằng nhau $\Rightarrow$ Cặp góc còn lại bằng nhau $\Rightarrow \widehat{COD} = \widehat{AOB}$.

3/C/m ΔCOD cân:

Theo chứng minh câu 2 ta lại có góc $\widehat{OAB} = \widehat{OBA}$ (vì ΔOAB cân ở O)
 $\Rightarrow \widehat{OCD} = \widehat{ODC} \Rightarrow \Delta OCD$ cân ở O.

4/Kéo dài KA cắt PB ở Q.

Vì $AH \perp BK$; $QB \perp BK \Rightarrow AH \parallel QB$. Hay $HI \parallel PB$ và $AI \parallel PQ$. Áp dụng hệ quả định lý Talết trong các tam giác KBP và KQP có:

①

②

③

Bài 80:

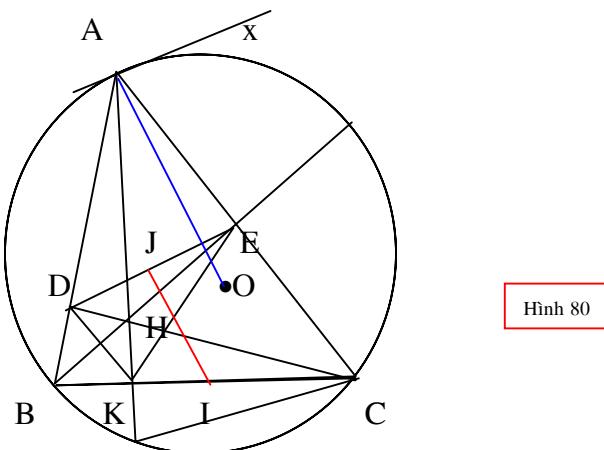
Cho tam giác ABC có 3 góc nhọn nội tiếp trong đường tròn tâm O. Ba đường cao AK; BE; CD cắt nhau ở H.

1/Chứng minh tứ giác BDEC nội tiếp.

2/Chứng minh : $AD \cdot AB = AE \cdot AC$.

3/Chứng tỏ AK là phân giác của góc $\widehat{DKE}$.

4/Gọi I; J là trung điểm BC và DE. Chứng minh: $OA \parallel JI$.

Hình 80

1/C/m:BDEC nội tiếp:

Ta có: $\widehat{BDC} = \widehat{BEC} = 1v$ (do CD;BE là đường cao) $\Rightarrow$ Hai điểm D và E cùng làm với hai đầu đoạn BC... $\Rightarrow$ đpcm

2/c/m $AD \cdot AB = AE \cdot AC$.

Xét hai tam giác ADE và ABC có Góc $\widehat{BAC}$ chung .

Do BDEC nt $\Rightarrow \widehat{EDB} + \widehat{ECB} = 2v$. Mà $\widehat{ADE} + \widehat{EDB} = 2v \Rightarrow \widehat{ADE} = \widehat{ACB}$

$\Rightarrow \Delta ADE \sim \Delta ACB \Rightarrow$ đpcm.

3/Do HKBD nt $\Rightarrow \widehat{HKD} = \widehat{HBD}$ (cùng chắn cung DH).

Do BDEC nt $\Rightarrow \widehat{HBD} = \widehat{DCE}$ (cùng chắn cung DE)

Dễ dàng c/m KHEC nt $\Rightarrow \widehat{ECH} = \widehat{EKH}$ (cùng chắn cung HE)

4/C/m $JI \parallel AO$. Từ A dựng tiếp tuyến Ax.

Ta có sđ $\widehat{xAC} = \frac{1}{2}$ sđ cung AC (góc giữa tt và một dây)

.Mà sđ $\widehat{ABC} = \frac{1}{2}$ sđ cung AC (góc nt và cung bị chắn)

Ta lại có góc $\widehat{AED} = \widehat{ABC}$ (cùng bù với góc $\widehat{DEC}$)

Vậy Ax//DE.Mà $AO \perp Ax$ (t/c tiếp tuyến) $\Rightarrow AO \perp DE$ .Ta lại có do BDEC nt trong đường tròn tâm I $\Rightarrow$ DE là dây cung có J là trung điểm $\Rightarrow JI \perp DE$ (đường kính đi qua trung điểm của dây không đi qua tâm)Vậy $JI \parallel AO$

$$\widehat{HKD} = \widehat{EKH}$$

$$\widehat{xAC} = \widehat{AED}$$

Bài 81:

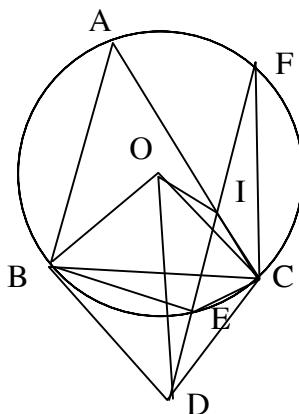
Cho tam giác ABC có 3 góc nhọn nội tiếp trong đường tròn tâm O.Tiếp tuyến tại B và C của đường tròn cắt nhau tại D.Từ D kẻ đường thẳng song song với AB,đường này cắt đường tròn ở E và F,cắt AC tại I(Enăm trên cung nhỏ BC)

1/Chứng minh BDCO nội tiếp.

2/Chứng minh: $DC^2=DE \cdot DF$

3/Chứng minh DOCI nội tiếp được trong đường tròn.

4/Chứng tỏ I là trung điểm EF.

Hình 81

1/C/m: BDCO nội tiếp
Vì BD và DC là hai tiếp
tuyến $\Rightarrow \widehat{OBD} = \widehat{OCD} = 1v$
 $\Rightarrow \widehat{OBD} + \widehat{OCD} = 2v$
 $\Rightarrow$ BDCO nội tiếp.

2/Cm: $:DC^2=DE \cdot DF$
Xét hai tam giác
DCE và DCF có: $\widehat{D}$ chung
 $Sđ\widehat{ECD} = \frac{1}{2} sđ$ cung EC
(góc giữa tiếp tuyến và
một dây)

$$Sđ\widehat{DFC} = \frac{1}{2} sđ$$
 cung EC (góc nt và cung bị chẵn) $\Rightarrow \widehat{EDC} = \widehat{DFC}$

$\Rightarrow \Delta DCE \sim \Delta DFC \Rightarrow đpcm.$

$$3/Cm: DCOI nội tiếp: Ta có sđ\widehat{DIC} = \frac{1}{2} sđ(AF+EC).$$

$$\text{Vì } FD//AD \Rightarrow \text{Cung } AF = BE \Rightarrow sđ\widehat{DIC} = \frac{1}{2} sđ(BE+EC) = \frac{1}{2} sđ$$
 cung BC

$$Sđ\widehat{BOC} = sđ$$
 cung BC.Mà $\widehat{DOC} = \frac{1}{2} \widehat{BOC} \Rightarrow sđ\widehat{DOC} = \frac{1}{2} sđBC \Rightarrow \widehat{DOC} = \widehat{DIC}$

$\Rightarrow$ Hai điểm O và I cùng làm với hai đầu đoạn thẳng DC những góc bằng nhau
 $\Rightarrow đpcm.$

4/C/m I là trung điểm EF.

Do DCIO nội tiếp $\Rightarrow \widehat{DIO} = \widehat{DCO}$ (cùng chẵn cung DO).Mà $\widehat{DCO} = 1v$ (tính chất tiếp
tuyến) $\Rightarrow \widehat{DIO} = 1v$ hay $OI \perp FE$.Đường kính OI vuông góc với dây cung FE nên phải
đi qua trung điểm của FE $\Rightarrow đpcm.$

Bài 82:

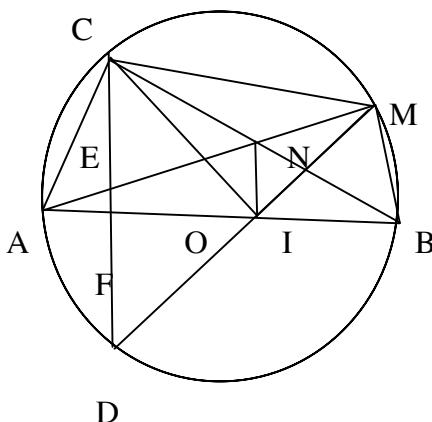
Cho đường tròn tâm O, đường kính AB và dây CD vuông góc với AB tại F. Trên cung BC, lấy điểm M. AM cắt CD tại E.

1/ Chứng minh AM là phân giác của góc $\widehat{CMD}$.

2/ Chứng minh tứ giác EFBM nội tiếp được trong một đường tròn.

3/ Chứng tỏ $AC^2 = AE \cdot AM$

4/ Gọi giao điểm của CB với AM là N; MD với AB là I. Chứng minh NI//CD.

Hình 82

1/ C/m AM là phân giác của góc $\widehat{CMD}$: Ta có: Vì $OA \perp CD$ và $\triangle COD$ cân ở O $\Rightarrow \widehat{OA}$ là phân giác của góc $\widehat{COD}$. Hay $\widehat{COA} = \widehat{AOD} \Rightarrow$ cung $AC = AD \Rightarrow$ góc $CMA = AMD$ (hai góc nội tiếp chắn hai cung bằng nhau) $\Rightarrow$ đpcm.

2/ cm EFBM nội tiếp: Vì $CD \perp AB$ (gt) $\Rightarrow \widehat{EFB} = 1v$; và $\widehat{EMB} = 1v$ (góc nt chắn nửa đường tròn) $\Rightarrow \widehat{EFB} + \widehat{EMB} = 2v \Rightarrow$ đpcm.

3/ Cm: $AC^2 = AE \cdot AM$.

Xét hai tam giác: ACM và ACE có $\widehat{A}$ chung. Vì cung $AD = AC \Rightarrow$ hai góc $\widehat{ACD} = \widehat{AMC}$ (hai góc nt chắn hai cung bằng nhau)
 $\Rightarrow \triangle ACE \sim \triangle AMC \Rightarrow$ đpcm

4/ Cm NI//CD:

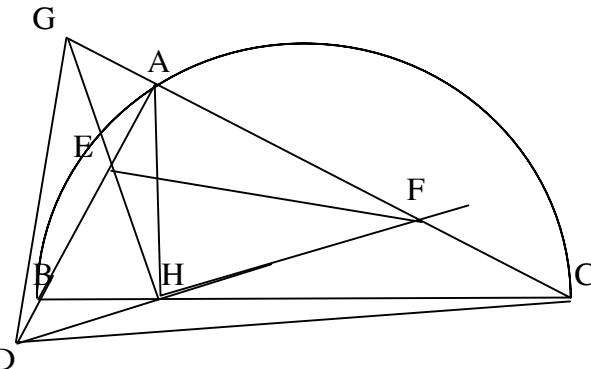
Vì cung $AC = AD \Rightarrow$ góc $\widehat{AMD} = \widehat{CBA}$ (hai góc nt chắn hai cung bằng nhau) Hay $\widehat{NMI} = \widehat{NBI} \Rightarrow$ Hai điểm M và B cung làm với hai đầu đoạn thẳng NI những góc bằng nhau $\Rightarrow$ NIBM nội tiếp $\Rightarrow$ Góc $NIB + NMB = 2v$ mà $NMB = 1v$ (cmt) $\Rightarrow NIB = 1v$ hay $NI \perp AB$. Mà $CD \perp AB$ (gt) $\Rightarrow NI // CD$.

Bài 83:

Cho ΔABC có $\widehat{A}=1v$; Kẻ $AH \perp BC$. Qua H dựng đường thẳng thứ nhất cắt cạnh AB ở E và cắt đường thẳng AC tại G . Đường thẳng thứ hai vuông góc với đường thẳng thứ nhất và cắt cạnh AC ở F , cắt đường thẳng AB tại D .

1. C/m: $AEHF$ nội tiếp.
2. Chứng tỏ: $HG \cdot HA = HD \cdot HC$
3. Chứng minh $EF \perp DG$ và $\widehat{FHC} = \widehat{AFE}$.
4. Tìm điều kiện của hai đường thẳng HE và HF để EF ngắn nhất.

Hình 83

1/C/m $AEHF$ nội tiếp: Ta có $\widehat{BAC} = 1v$ (góc nhọn chẵn nửa đường tròn) $\widehat{FHE} = 1v$ $\Rightarrow BAC + FHE = 2v \Rightarrow$ đpcm.

2/C/m: $HG \cdot HA = HD \cdot HC$. Xét hai $\triangle$ vuông HAC và HGD có: $\widehat{BAH} = \widehat{ACH}$ (cùng phụ với góc ABC). Ta lại có $\widehat{GAD} = \widehat{GHD} = 1v \Rightarrow GAHD$ nội tiếp $\Rightarrow DGH = DAH$ (cùng chẵn cung $DH \Rightarrow DGH = HAC \Rightarrow \triangle HCA \sim \triangle HGD \Rightarrow$ đpcm).

3•C/m: $EF \perp DG$: Do $GH \perp DF$ và $DA \perp CG$ và AD cắt GH ở $E \Rightarrow E$ là trực tâm của $\triangle CDG \Rightarrow EF$ là đường cao thứ 3 của $\triangle CDG \Rightarrow FE \perp DG$.

• C/m: $\widehat{FHC} = \widehat{AFE}$:

Do $AEHF$ nội tiếp $\Rightarrow \widehat{AFE} = \widehat{AHE}$ (cùng chẵn cung AE). Mà $\widehat{AHE} + \widehat{AHF} = 1v$ và $\widehat{AHF} + \widehat{FHC} = 1v \Rightarrow \widehat{AFE} = \widehat{FHC}$.

4/ Tìm điều kiện của hai đường thẳng HE và HF để EF ngắn nhất:

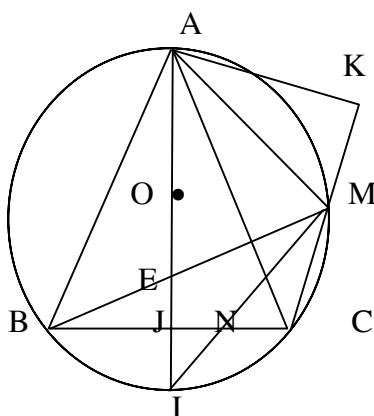
Do $AEHF$ nội tiếp trong đường tròn có tâm là trung điểm EF . Gọi I là tâm đường tròn ngoại tiếp tứ giác $AEHF \Rightarrow IA = IH \Rightarrow$ Để EF ngắn nhất thì $I; H; A$ thẳng hàng hay $AEHF$ là hình chữ nhật $\Rightarrow HE \parallel AC$ và $HF \parallel AB$.

Bài 84:

Cho ΔABC ($AB=AC$) nội tiếp trong (O) . M là một điểm trên cung nhỏ AC , phân giác góc BMC cắt BC ở N , cắt (O) ở I .

1. Chứng minh $A;O;I$ thẳng hàng.
2. Kẻ $AK \perp$ với đường thẳng MC . AI cắt BC ở J . Chứng minh $AKCJ$ nội tiếp.
3. C/m: $KM \cdot JA = KA \cdot JB$.

Hình 84

1/C/m $A;O;I$ thẳng
hàng:
Vì $\widehat{BIM} = \widehat{IMC}$ (gt)
 $\Rightarrow$ cung $IB = IC \Rightarrow$ Góc
 $\widehat{BAI} = \widehat{IAC}$ (hai góc nt
chắn hai cung bằng
nhau) $\Rightarrow AI$ là phân giác
của Δ cân ABC
 $\Rightarrow AI \perp BC$. Mà ΔBOC
cân ở $O \Rightarrow$ có các góc ở
tâm chắn các cung
bằng nhau
 $\Rightarrow OI$ là phân giác của
góc BOC

$\Rightarrow$ đpcm

2/C/m $AKCJ$ nội tiếp: Theo cmt ta có AI là đường kính đi qua trung điểm của dây $BC \Rightarrow AI \perp BC$ hay $AJC = \widehat{1v}$ mà $AKC = \widehat{1v}$ (gt) $\Rightarrow AJC + AKC = 2v \Rightarrow$ đpcm.

3/Cm: $KM \cdot JA = KA \cdot JB$ Xét hai tam giác vuông JAB và KAM có:

Góc $\widehat{KMA} = \widehat{MAC} + \widehat{MCA}$ (góc ngoài tam giác AMC)

Mà $sđ \widehat{MAC} = \frac{1}{2} sđ$ cung MC và $sđ \widehat{MCA} = \frac{1}{2} sđ$ cung AM

$\Rightarrow sđ \widehat{KMA} = \frac{1}{2} sđ(MC + AM) = \frac{1}{2} sđAC = sđ$ góc $\widehat{ABC}$ Vậy góc $\widehat{ABC} = \widehat{KMA}$

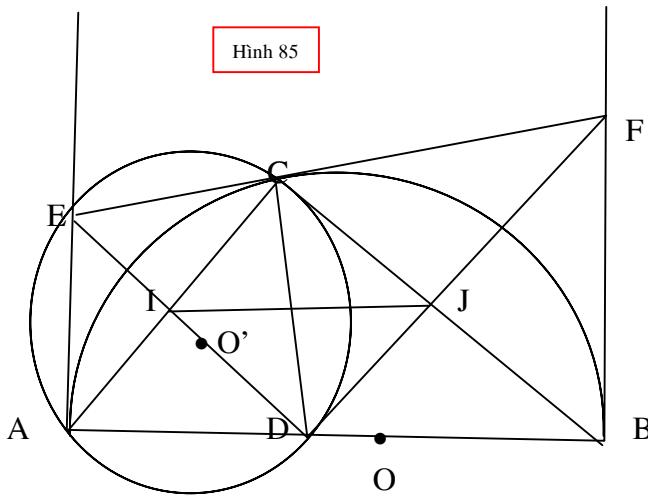
$\Rightarrow \Delta JBA \sim \Delta KMA \Rightarrow$ đpcm.

Bài 85:

Cho nửa đường tròn (O) đường kính AB. Gọi C là một điểm trên nửa đường tròn. Trên nửa mặt phẳng bờ AB chứa điểm C, kẻ hai tiếp tuyến Ax và By. Một đường tròn (O') qua A và C cắt AB và tia Ax theo thứ tự tại D và E. Đường thẳng EC cắt By tại F.

1. Chứng minh BDCF nội tiếp.
2. Chứng tỏ: $CD^2 = CE \cdot CF$ và FD là tiếp tuyến của đường tròn (O).
3. AC cắt DE ở I; CB cắt DF ở J. Chứng minh $IJ \parallel AB$
4. Xác định vị trí của D để EF là tiếp tuyến của (O)

1/Cm: BDCF nội tiếp:

Ta có $\widehat{ECD} = 1v$ (góc nhọn chắn nửa đường tròn tâm O') $\Rightarrow \widehat{FCD} = 1v$ và $\widehat{FBD} = 1v$ (tính chất tiếp tuyến) $\Rightarrow$ đpcm.

2/•C/m: $CD^2 = CE \cdot CF$. Ta có

Do $CDBF$ nt $\Rightarrow \widehat{DFC} = \widehat{CBD}$ (cùng chắn cung CD). Mà $\widehat{CED} = \widehat{CAD}$ (cùng chắn cung CD của (O')). Mà $CAD + CBD = 1v$ (vì $\widehat{ACB} = 1v$ - góc nhọn chắn nửa đt)
 $\Rightarrow \widehat{CED} + \widehat{CFD} = 1v$ nên $\widehat{EDF} = 1v$ hay ΔEDF là tam giác vuông có DC là đường cao. Áp dụng hệ thức lượng trong tam giác vuông ta có $CD^2 = CE \cdot CF$.

• Vì ΔEDF vuông ở D (cmt) $\Rightarrow FD \perp ED$ hay $FD \perp O'D$ tại điểm D nằm trên đường tròn tâm O'. $\Rightarrow$ đpcm.

3/C/m $IJ \parallel AB$.

Ta có $\widehat{ACB} = 1v$ (cmt) hay $\widehat{ICJ} = 1v$ và $\widehat{EDF} = 1v$ (cmt) hay $\widehat{IDJ} = 1v \Rightarrow \widehat{ICJD} = 1v$
 $\widehat{CJI} = \widehat{CDI}$ (cùng chắn cung CI). Mà $\widehat{CFD} = \widehat{CDI}$ (cùng phụ với góc FED).

Vì BDCF nt (cmt) $\Rightarrow \widehat{CFD} = \widehat{CBD}$ (cùng chắn cung CD) $\Rightarrow \widehat{CJI} = \widehat{CBD} \Rightarrow$ đpcm.

4/ Xác định vị trí của D để EF là tiếp tuyến của (O).

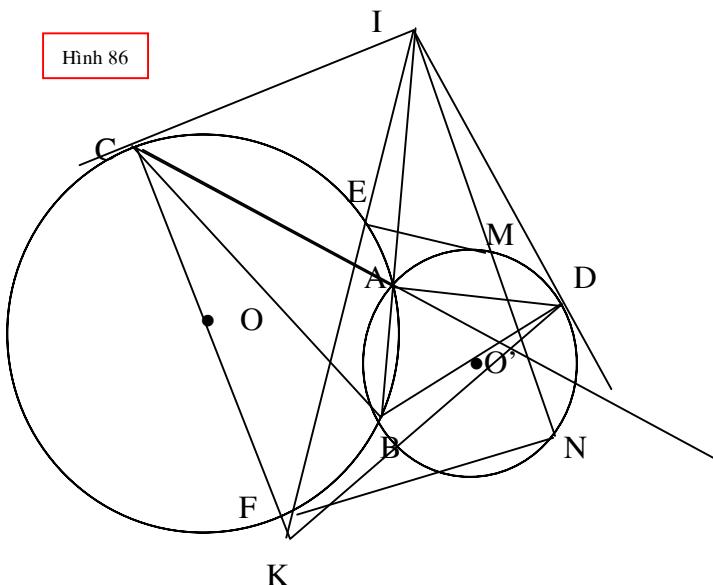
Ta có $CD \perp EF$ và C nằm trên đường tròn tâm O. Nên để EF là tiếp tuyến của (O) thì CD phải là bán kính $\Rightarrow D \equiv O$.

Bài 86:

Cho $(O;R)$ và $(O';r)$ trong đó $R > r$, cắt nhau tại A và B . Gọi I là một điểm bất kỳ trên đường thẳng AB và nằm ngoài đoạn AB . Kẻ hai tiếp tuyến IC và ID với (O) và (O') . Đường thẳng OC và $O'D$ cắt nhau ở K .

1. Chứng minh $ICKD$ nội tiếp.
2. Chứng tỏ: $IC^2 = IA \cdot IB$.
3. Chứng minh IK nằm trên đường trung trực của CD .
4. IK cắt (O) ở E và F ; Qua I dựng cát tuyến IMN .
  - a/ Chứng minh: $IE \cdot IF = IM \cdot IN$.
  - b/ E, F, M, N nằm trên một đường tròn.

1/C/m ICKD nt: Vì
CI và DI là hai tt
của hai đtron
 $\Rightarrow ICK=IDK=1v$
 $\Rightarrow$ đpcm.
2/C/m: $IC^2 = IA \cdot IB$.
Xét hai tam giác
ICE và ICB có góc I
chung và sd ICE=
 $\frac{1}{2}$ sd cung CE (góc
giữa tt và 1 dây)

$$sd \widehat{CBI} = \frac{1}{2} sd CE \text{ (góc nt và cung bị chấn)} \Rightarrow \widehat{ICE} = \widehat{IBC} \Rightarrow \triangle ICE \sim \triangle IBC \Rightarrow \text{đpcm.}$$

3/Cm IK nằm trên đường trung trực của CD .

Theo chứng minh trên ta có: $IC^2 = IA \cdot IB$ ①

Chứng minh tương tự ta có: $ID^2 = IB \cdot IC$ ②

- Hai tam giác vuông ICK và IDK có Cạnh huyền IK chung và cạnh góc vuông $IC = ID$

$\Rightarrow \triangle ICK \sim \triangle IDK \Rightarrow CK = DK \Rightarrow K$ nằm trên đường trung trực của CD . $\Rightarrow$ đpcm.

4/ a/Bằng cách chứng minh tương tự như câu 2 ta có:

$$IC^2 = IE \cdot IF \text{ và } ID^2 = IM \cdot IN \text{ Mà } IC = ID \text{ (cmt)} \Rightarrow IE \cdot IF = IM \cdot IN.$$

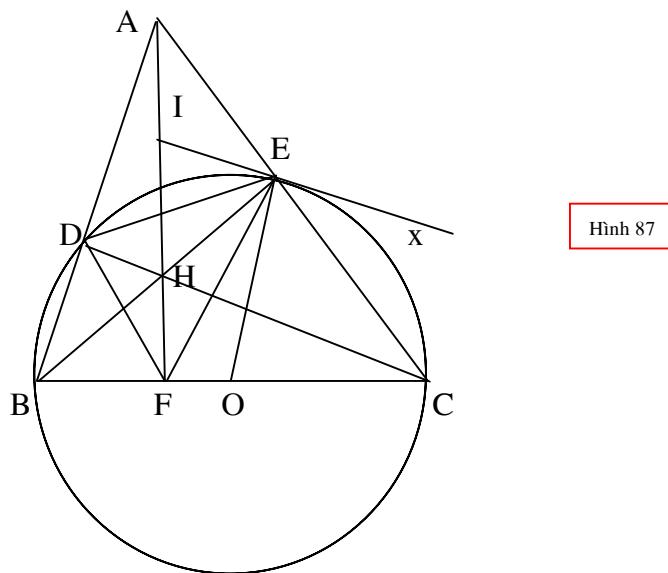
b/ C/m Tứ giác AMNF nội tiếp: Theo chứng minh trên có $E \dot{=} IM \cdot IN$. Áp dụng tính chất tỉ lệ thức ta có: $\frac{IF}{IM} = \frac{IN}{IE}$. Tức là hai cặp cạnh của tam giác IFN tương ứng tỉ lệ với hai cặp cạnh của tam giác IME. Hơn nữa góc EIM chung $\widehat{EIM}$
 $\Rightarrow \triangle IEM \sim \triangle INF \Rightarrow \widehat{IEM} = \widehat{INF}$. Mà $\widehat{IEM} + \widehat{MEF} = 2v \Rightarrow \widehat{MEF} + \widehat{MNF} = 2v \Rightarrow$ đpcm.

Bài 87:

Cho ΔABC có 3 góc nhọn. Vẽ đường tròn tâm O đường kính BC . (O) cắt $AB; AC$ lần lượt ở D và E . BE và CD cắt nhau ở H .

1. Chứng minh: $ADHE$ nội tiếp.
2. C/m: $AE \cdot AC = AB \cdot AD$.
3. AH kéo dài cắt BC ở F . $Cmr: H$ là tâm đường tròn nội tiếp ΔDFE .
4. Gọi I là trung điểm AH . $Cmr: IE$ là tiếp tuyến của (O)

Hình 87

1/Cm: $ADHE$ nội tiếp: Ta có $BDC=BEC=1v$ (góc nt chẵn nửa đường tròn) $\Rightarrow ADH+AEH=2v \Rightarrow ADHE$ nt.

2/C/m: $AE \cdot AC = AB \cdot AD$. Ta chứng minh ΔAEB và ΔADC đồng dạng.

3/C/m H là tâm đường tròn ngoại tiếp tam giác DEF :

Ta phải c/m H là giao điểm 3 đường phân giác của tam giác DEF .

-Tứ giác $BDHF$ nt $\Rightarrow HED=HBD$ (cùng chẵn cung DH). Mà $EBD=ECD$ (cùng chẵn cung DE). Tứ giác $HECF$ nt $\Rightarrow ECH=EFH$ (cùng chẵn cung HE) $\Rightarrow EFH=HFD \Rightarrow FH$ là phân giác của DEF .

-Tứ giác $BDHF$ nt $\Rightarrow FDH=HBF$ (cùng chẵn cung HF). Mà $EBC=CDE$ (cùng chẵn cung EC) $\Rightarrow EDC=CDF \Rightarrow DH$ là phân giác của góc $FDE \Rightarrow H$ là...

4/ C/m IE là tiếp tuyến của (O) : Ta có $IA=IH \Rightarrow IA=IE=IH=\frac{1}{2}AH$ (tính chất trung

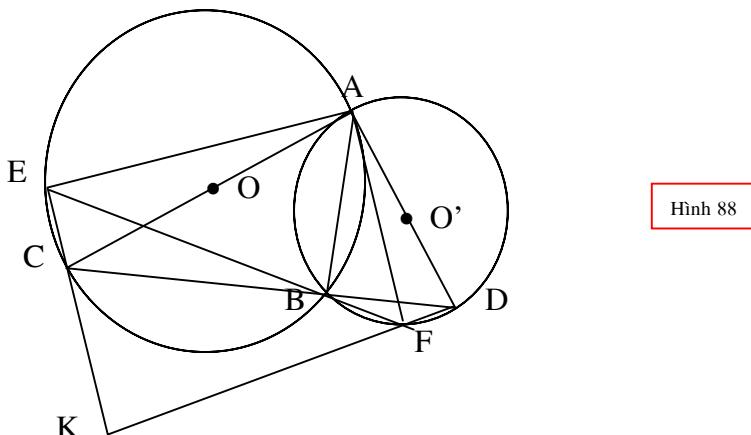
tuyến của tam giác vuông) $\Rightarrow \Delta IAE$ cân ở $I \Rightarrow IEA=IAE$. Mà $IAE=EBC$ (cùng phụ với góc ECB) và $AEI=xEC$ (đối đỉnh) Do ΔOEC cân ở $O \Rightarrow OEC=OCE$ $\Rightarrow xEC+CEO=EBC+ECB=1v$ Hay $xEO=1v$ Vậy $OE \perp IE$ tại điểm E nằm trên đường tròn $(O) \Rightarrow$ đpcm.

Bài 88:

Cho $O; R$ và $(O'; r)$ cắt nhau ở A và B . Qua B vẽ cát tuyến chung $CBD \perp AB$ ($C \in (O)$) và cát tuyến EBF bất kỳ ($E \in (O)$).

1. Chứng minh AOC và AO'D thẳng hàng.
  2. Gọi K là giao điểm của các đường thẳng CE và DF.Cmr:AEKF nt.
  3. Cmr:K thuộc đường tròn ngoại tiếp ΔACD .
  4. Chứng tỏ $FA \cdot EC = FD \cdot EA$.

Hình 88

1/C/m AOC và AO'D thắng hàng:

- Vì $AB \perp CD \Rightarrow$ Góc $ABC = 1v \Rightarrow$ AC là đường kính của $(O) \Rightarrow A; O; C$ thẳng hàng. Tương tự $AO'D$ thẳng hàng.

2/C/m AEKF nt: Ta có AEC=1v(góc nt chẵn nửa đường tròn tâm O.Tương tự AFD=1v hay AFK=1v $\Rightarrow$ AEK+AFK=2v $\Rightarrow$ đpcm

3/Cm: K thuộc đường tròn ngoại tiếp ΔACD .

Ta có $EAC=EBC$ (cùng chắn cung EC). Góc $EBC=FBD$ (đối đỉnh). Góc $FBD=FAD$ (cùng chắn cung FD). Mà $EAC+ECA=90^\circ \Rightarrow ADF=ACE$ và $ACE+ACK=2v \Rightarrow ADF+ACK=2v \Rightarrow K$ nằm trên đường tròn ngoại tiếp ...

4/C/m FA.EC=FD.EA.

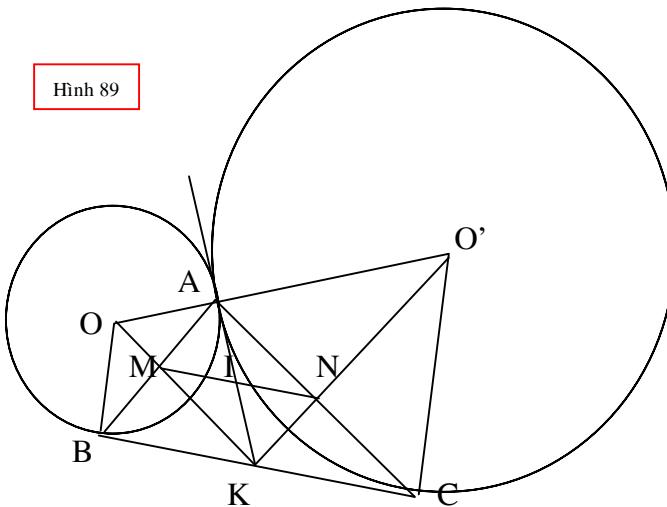
Ta chứng minh hai tam giác vuông FAD và EAC đồng dạng vì
 $EAC=EBC$ (cùng hcăc cung EC) $EBC=FBD$ (đối đỉnh) $FBD=FAD$ (cùng chăc cung FD) $\Rightarrow EAC=FAD\Rightarrow \text{đpcm.}$

સુર્યા ટેલિકોમ લિમિટેડ

Bài 89:

Cho ΔABC có $A=1v$. Qua A dựng đường tròn tâm O bán kính R tiếp xúc với BC tại B và dựng $(O';r)$ tiếp xúc với BC tại C. Gọi M; N là trung điểm AB; AC, OM và ON kéo dài cắt nhau ở K.

1. Chứng minh: OAO' thẳng hàng
2. CM: $AMKN$ nội tiếp.
3. Cm AK là tiếp tuyến của cả hai đường tròn và K nằm trên BC .
4. Chứng tỏ $4MI^2=Rr$.

1/C/m AOO' thẳng hàng:

- Vì M là trung điểm dây AB $\Rightarrow OM \perp AB$ nên OM là phân giác của góc AOB hay $BOM=MOA$. Xét hai tam giác BKO và AKO có $OA=OB=R$; OK chung và $BOK=AOK$ (cmt) $\Rightarrow \Delta BKO=\Delta AKO \Rightarrow$ góc $OBK=OAK$ mà $OBK=1v \Rightarrow OAK=1v$. Chứng minh tương tự ta có $O'AK=1v$ Nên $OAK+O'AK=2v \Rightarrow$ đpcm.

2/Cm: $AMKN$ nội tiếp: Ta có Vì $AMK=1v$ (do $OMA=1v$) và $ANK=1v \Rightarrow AMK+ANK=2v \Rightarrow$ đpcm. Cần lưu ý $AMKN$ là hình chữ nhật.

3/C/m AK là tiếp tuyến của (O) và (O')

- Theo chứng minh trên thì Góc $OAK=1v$ hay $OA \perp AK$ tại điểm A nằm trên đường tròn (O) $\Rightarrow$ đpcm. Chứng minh tương tự ta có AK là tt của (O')

-C/m K nằm trên BC:

Theo tính chất của hai tt cắt nhau ta có: $BKO=OKA$ và $AKO'=O'KC$.

Nhưng do $AMKN$ là hình chữ nhật $\Rightarrow MKN=1v$ hay $OKA+O'KA=1v$ tức có nghĩa góc $BKO+O'KC=1v$ vậy $BKO+OKA+AKO'+O'KC=2v \Rightarrow K; B; C$ thẳng hàng $\Rightarrow$ đpcm

4/ C/m: $4MI^2=Rr$. Vì $\Delta OKO'$ vuông ở K có đường cao KA. Áp dụng hệ thue=ức lượng trong tam giác vuông có $AK^2=OA \cdot O'A$. Vì $MN=AK$ và $MI=IN$ hay

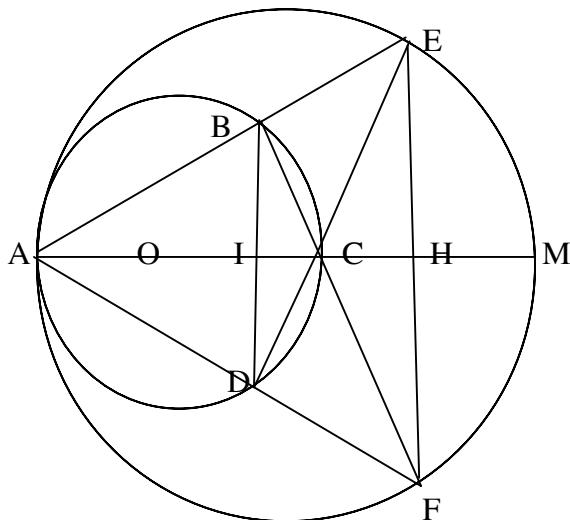
$$MI = \frac{1}{2} AK \Rightarrow \text{đpcm}$$

Bài 90:

Cho tứ giác ABCD ($AB > BC$) nội tiếp trong (O) đường kính AC; Hai đường chéo AC và DB vuông góc với nhau. Đường thẳng AB và CD kéo dài cắt nhau ở E; BC và AD cắt nhau ở F.

1. Cm: BDEF nội tiếp.
2. Chứng tỏ: $DA \cdot DF = DC \cdot DE$
3. Gọi I là giao điểm DB với AC và M là giao điểm của đường thẳng AC với đường tròn ngoại tiếp ΔAEF . Cm: $DIMF$ nội tiếp.
4. Gọi H là giao điểm AC với FE. Cm: $AI \cdot AM = AC \cdot AH$.

Hình 90

1/ Cm: DBEF nt: Do ABCD nt trong (O) đường kính AC $\Rightarrow \angle ABC = \angle ADC = 1v$ (góc nt chẵn nửa đường tròn) $\Rightarrow \angle FBE = \angle EDF = 1v \Rightarrow$ đpcm.

2/ C/m $DA \cdot DF = DC \cdot DE$:

Xét hai tam giác vuông DAC và DEF có: Do $BF \perp AE$ và $ED \perp AF$ nên C là trực tâm của $\triangle AEF \Rightarrow \angle CAD = \angle DEF$ (cùng phụ với góc DFE) $\Rightarrow$ đpcm.

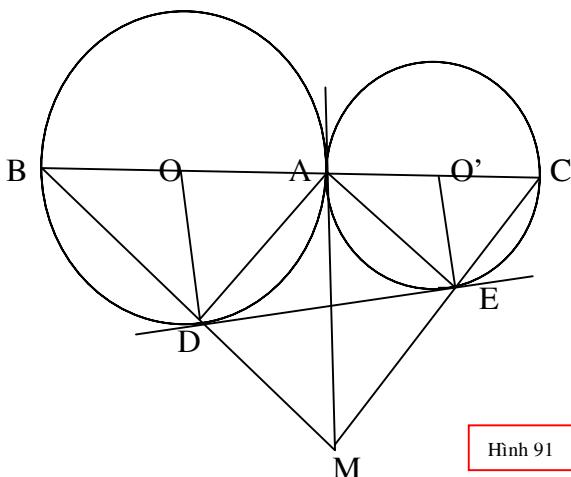
3/ Cm: $DIMF$ nt: Vì $AC \perp BD$ (gt) $\Rightarrow \angle DIM = 1v$ và I cũng là trung điểm của DB (đường kính vuông góc với dây DB) $\Rightarrow \triangle ADB$ cân ở A $\Rightarrow \angle AEF$ cân ở A (Tự c/m yếu tố này) $\Rightarrow$ Đường tròn ngoại tiếp $\triangle AEF$ có tâm nằm trên đường AM $\Rightarrow$ góc $\angle AFM = 1v$ (góc nt chẵn nửa đường tròn) $\Rightarrow \angle DIM + \angle DFM = 2v \Rightarrow$ đpcm.

4/

Bài 91:

Cho (O) và (O') tiếp xúc ngoài tại A . Đường thẳng OO' cắt (O) và (O') tại B và C (khác A). Kẻ tiếp tuyến chung ngoài $DE(D \in (O))$; DB và CE kéo dài cắt nhau ở M .

1. Cmr: ADEM nội tiếp.
2. Cm: MA là tiếp tuyến chung của hai đường tròn.
3. ADEM là hình gì?
4. Chứng tỏ: $MD \cdot MB = ME \cdot MC$.

1/Cm: ADEM nt: Vì $AEC=1v$ và $ADB=1v$ (góc nt chắn nửa đtròn)

$$\Rightarrow ADM + AEM = 2v \Rightarrow \text{đpcm.}$$

2/C/m MA là tiếp tuyến của hai đường tròn;

$$- Ta có sđADE = \frac{1}{2} sđ$$

cung $AD = sđ DBA$. Và

$ADE = AME$ (vì cùng chắn cung AE do tứ giác $ADME$ nt) $\Rightarrow ABM = AMC$.

Hình 91

Tương tự ta có $AMB = ACM \Rightarrow$ Hai tam giác ABM và ACM có hai cặp góc tương ứng bằng nhau $\Rightarrow$ Cặp góc còn lại bằng nhau. Hay $BAM = MAC$. Ta lại có $BAM + MAC = 2v \Rightarrow BAM = MAC = 1v$ hay $OA \perp AM$ tại điểm A nằm trên đtròn....

3/ADEM là hình gì?

Vì $BAM = 1v \Rightarrow ABM + AMB = 1v$. Ta còn có MA là tt của đtròn $\Rightarrow DAM = MBA$ (cùng bằng nửa cung AD). Tương tự $MAE = MCA$. Mà theo cmt ta có $ACM = AMB$ Nên $DAM + MAE = ABM + ACM = ABM + AMB = 1v$. Vậy $DAE = 1v$ nên ADEM là hình chữ nhật.

4/Cm: $MD \cdot MB = ME \cdot MC$.

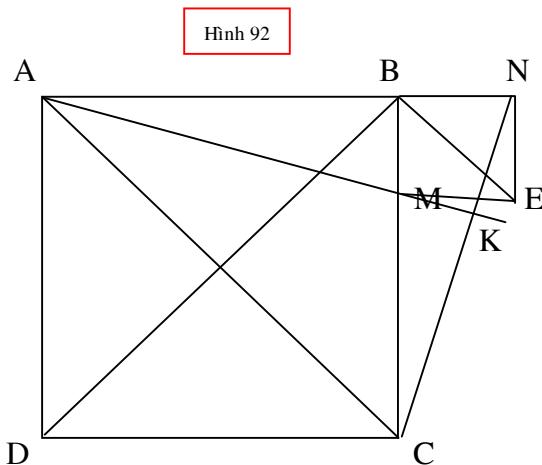
Tam giác MAC vuông ở A có đường cao AE . Áp dụng hệ thức lượng trong tam giác vuông ta có: $MA^2 = ME \cdot MC$. Tương tự trong tam giác vuông MAB có $MA^2 = MD \cdot MB \Rightarrow \text{đpcm}$.

Bài 92:

Cho hình vuông ABCD. Trên BC lấy điểm M. Từ C hạ CK $\perp$ với đường thẳng AM.

1. Cm: ABKC nội tiếp.
2. Đường thẳng CK cắt đường thẳng AB tại N. Từ B dựng đường vuông góc với BD, đường này cắt đường thẳng DK ở E. Cmr: BD.KN=BE.KA
3. Cm: MN//DB.
4. Cm: BMEN là hình vuông.

1/Cm: ABKC nội tiếp: Ta có $\angle ABC = 1v$ (t/c hình vuông); $\angle AKC = 1v$ (gt) $\Rightarrow$ đpcm.

2/Cm: $BD \cdot KN = BE \cdot KA$. Xét hai tam giác vuông BDE và KAN có:

Vì ABCD là hình vuông nên nội tiếp trong đường tròn có tâm là giao điểm hai đường chéo. Góc $\angle AKC = 1v \Rightarrow \angle A; \angle K; \angle C$ nằm trên đtròn đường kính AC. Vậy 5 điểm A; B; C; D; K cùng nằm trên một đường tròn. $\Rightarrow$ Góc $\angle BDK = \angle KDN$ (cùng chắn cung BK) $\Rightarrow \triangle BDE \sim \triangle KAN \Rightarrow \frac{BD}{KA} = \frac{BE}{KN} \Rightarrow$ đpcm.

3/ Cm: MN//DB. Vì $AK \perp CN$ và $CB \perp AN$; AK cắt BC ở M $\Rightarrow$ M là trực tâm của tam giác ANC $\Rightarrow$ NM $\perp$ AC. Mà DB $\perp$ AC (tính chất hình vuông) $\Rightarrow$ MN//DB.

4/Cm: BMEN là hình vuông:

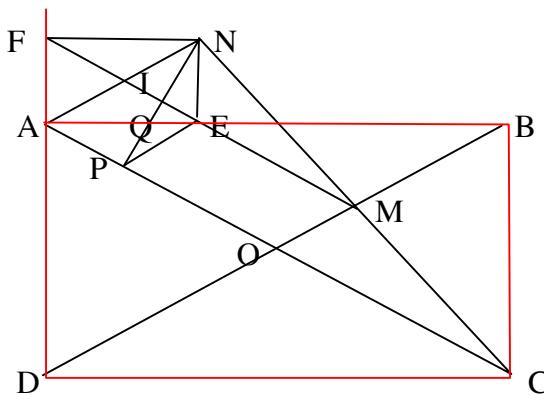
Vì $MN//DB \Rightarrow \angle DBM = \angle BMN$ (so le) mà $\angle DBM = 45^\circ \Rightarrow \angle BMN = 45^\circ \Rightarrow \triangle BNM$ là tam giác vuông cân $\Rightarrow BN = BM$. Do $BE \perp DB$ (gt) và $\angle BDM = 45^\circ \Rightarrow \angle MBE = 45^\circ \Rightarrow \triangle MBE$ là tam giác vuông cân và BM là phân giác của tam giác MBN; Ta dễ dàng c/m được MN là phân giác của góc BMN $\Rightarrow$ BMEN là hình thoi lại có góc B vuông nên BMEN là hình vuông.

Bài 93:

Cho hình chữ nhật ABCD($AB > AD$) có AC cắt DB ở O. Gọi M là 1 điểm trên OB và N là điểm đối xứng với C qua M. Kẻ NE; NF và NP lần lượt vuông góc với AB; AD; AC; PN cắt AB ở Q.

1. Cm: QPCB nội tiếp.
2. Cm: AN//DB.
3. Chứng tỏ F; E; M thẳng hàng.
4. Cm: $\triangle PEN$ là tam giác cân.

1/C/m QPCB nội tiếp: Ta có: $NPC = 1v(gt)$ và $QBC = 1v(tính chất hình chữ nhật)$. $\Rightarrow \text{đpcm}.$

2/Cm: $AN // DB$ vì O là giao điểm hai đường chéo của hình chữ nhật $\Rightarrow O$ là trung điểm AC. Vì C và N đối xứng với nhau qua M $\Rightarrow M$ là trung điểm NC $\Rightarrow OM$ là đường trung bình của $\triangle ANC \Rightarrow OM // AN$ hay $AN // DB$.

3/Cm: F; E; M thẳng hàng.

Gọi I là giao điểm EF và AN. Để dàng chứng minh được $AFNE$ là hình chữ nhật $\Rightarrow \triangle AIE$ và OAB là những tam giác cân $\Rightarrow IAE = IEA$ và $ABO = BAO$. Vì $AN // DB \Rightarrow IAE = ABO$ (so le) $\Rightarrow IEA = EAC \Rightarrow EF // AC$ hay $IE // AC$ ①

Vì I là trung điểm AN; M là trung điểm NC $\Rightarrow IM$ là đường trung bình của $\triangle ANC \Rightarrow MI // AC$ ②. Từ ① và ② ta có I; E; M thẳng hàng. Mà F; I; E thẳng hàng $\Rightarrow F; F; M$ thẳng hàng.

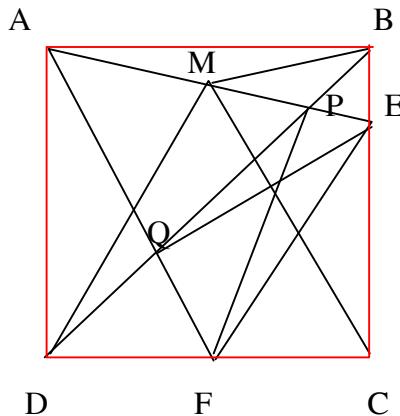
4/C/m $\triangle PEN$ cân: Để dàng c/m được ANE nội tiếp $\Rightarrow PNE = EAP$ (cùng chắn cung PE). Và $PNE = EAN$ (cùng chắn cung EN). Theo chứng minh câu 3 ta có thể suy ra $NAE = EAP \Rightarrow ENP = EPN \Rightarrow \triangle PEN$ cân ở E.

Bài 94:

Từ đỉnh A của hình vuông ABCD, ta kẻ hai tia tạo với nhau 1 góc bằng 45° . Một tia cắt cạnh BC tại E và cắt đường chéo DB tại P. Tia kia cắt cạnh CD tại F và cắt đường chéo DB tại Q.

1. Cm: E; P; Q; F; C cùng nằm trên 1 đường tròn.
2. Cm: $AB \cdot PE = EB \cdot PF$.
3. Cm: $S_{\triangle AEF} = 2S_{\triangle APQ}$.
4. Gọi M là trung điểm AE. Cmr: $MC = MD$.

1/Cm: E; P; Q; F; C cùng nằm trên một đường tròn:

Ta có $\angle QAE = 45^\circ$ (gt) và $\angle QBC = 45^\circ$ (t/c hình vuông) $\Rightarrow \triangle ABQ$ nội tiếp $\Rightarrow \angle ABE + \angle AQE = 2v$ mà $\angle ABE = 1v \Rightarrow \angle AQE = 1v$ ①. Ta có $\triangle AQE$ vuông ở Q có $\angle QAE = 45^\circ \Rightarrow \triangle AQE$ vuông cân $\Rightarrow \angle AEQ = 45^\circ$. Ta lại có $\angle EAF = 45^\circ$ (gt) và $\angle PDF = 45^\circ \Rightarrow \triangle APF$ nội tiếp $\Rightarrow \angle APF + \angle ADF = 2v$ mà $\angle ADF = 1v \Rightarrow \angle APF = 1v$ ②

và $\angle ECF = 1v$ ③ . Từ ①②③ $\Rightarrow E; P; Q; F; C$ cùng nằm trên đường tròn đường kính EF.

2/Chứng minh: $AB \cdot PE = EB \cdot PF$. Xét hai tam giác vuông ABE có:

- Vì $\triangle ABQ$ nt $\Rightarrow \angle BAE = \angle BQE$ (Cùng chắn cung $\overset{\frown}{BE}$) $\Rightarrow \angle BAE = \angle PFE$
 - Vì $\triangle QPE$ nt $\Rightarrow \angle PQE = \angle PEF$ (Cùng chắn cung $\overset{\frown}{PE}$) $\Rightarrow \angle PQE = \angle PEF$
 $\Rightarrow \triangle BAE \sim \triangle PFE$ $\Rightarrow \frac{BA}{PF} = \frac{AE}{PE} \Rightarrow AB \cdot PE = EB \cdot PF$

3/Cm: $S_{\triangle AEF} = 2S_{\triangle APQ}$.

Theo cm trên thì $\triangle AQE$ vuông cân ở Q $\Rightarrow AE = \sqrt{AQ^2 + QE^2} = \sqrt{2} AQ$

Vì $\triangle QPE$ nt $\Rightarrow \angle PEF = \angle AQP$ (cùng phụ với góc $\angle PQF$); Góc QAP chung

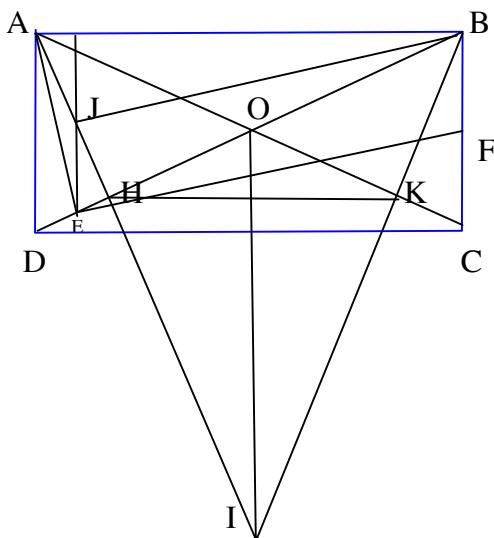
$\Rightarrow \triangle AQP \sim \triangle AEF \Rightarrow \frac{S_{\triangle AEF}}{S_{\triangle AQP}} = \left(\frac{AE}{AQ} \right)^2 = (\sqrt{2})^2 = 2 \Rightarrow \triangle AEF$ là đường tròn nội tiếp.

4/Cm: $MC = MD$. Học sinh chứng minh hai $\triangle MAD = \triangle MBC$ vì có $BC = AD$; $MBE = MEB = DAE$; $AM = BM$.

Bài 95:

Cho hình chữ nhật ABCD có hai đường chéo cắt nhau ở O.Kẻ AH và BK vuông góc với BD và AC.Đường thẳng AH và BK cắt nhau ở I.Gọi E và F lần lượt là trung điểm DH và BC.Từ E dựng đường thẳng song song với AD.Đường này cắt AH ở J.

1. C/m: OHIK nội tiếp.
2. Chứng tỏ $KH \perp OI$.
3. Từ E kẻ đường thẳng song song với AD.Đường này cắt AH ở J.Chứng tỏ: $HJ \cdot KC = HE \cdot KB$
4. Chứng minh tứ giác ABFE nội tiếp được trong một đường tròn.

1/C/m: OHIK nt
(Hs tự chứng minh)
2/C/m $HK \perp OI$.
Tam giác ABI có hai đường cao DH và AK cắt nhau ở O $\Rightarrow OI$ là đường cao thứ ba $\Rightarrow OI \perp AB$.

Ta có OKH nt $\Rightarrow OKE = OIE$ (cùng chắn cung OH). Vì $OI \perp AB$ và $AD \perp AB$ $\Rightarrow OI \parallel AD \Rightarrow OIH = HAD$ (so le). Mà $HAD = HBA$ (cùng phụ với góc D). Do ABCD là hình chữ nhật nên $ABH + ACE = OKH + OCE \Rightarrow HK \parallel AB$. Mà $OI \perp AB \Rightarrow OI \perp KH$.

3/C/m: $HJ \cdot KC = HE \cdot KB$.

Chứng minh hai tam giác vuông HJE và KBC đồng dạng

4/Chứng minh ABFE nội tiếp:

Vì $AH \perp BE$; $EJ \parallel AD$ và $AD \perp AB \Rightarrow EJ \perp AB \Rightarrow BJ$ là đường cao thứ ba của tam giác ABE $\Rightarrow BJ \perp AE$ Vì E là trung điểm DH; $EJ \parallel AD \Rightarrow EJ$ là đường trung

bình của tam giác $ADH \Rightarrow EJ \parallel = \frac{1}{2} AB$; $BF = \frac{1}{2} BC$ mà

$BC \parallel = AD \Rightarrow JE \parallel = BF \Rightarrow BJEF$ là hình bình hành $\Rightarrow JB \parallel EF$. Mà $BJ \perp AE \Rightarrow EF \perp AE$ hay $AEF = 1v$; Ta lại có $ABF = 1v \Rightarrow ABFE$ nt.

Bài 96:

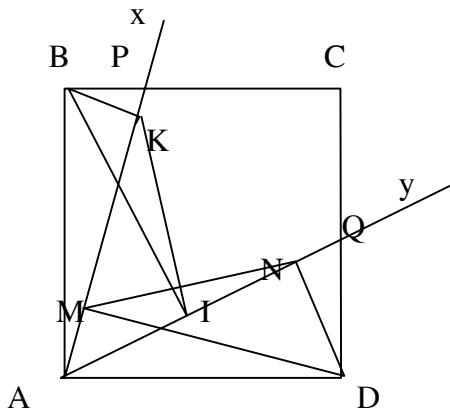
Cho ΔABC , phân giác góc trong và góc ngoài của các góc B và C gặp nhau theo thứ tự ở I và J . Từ J kẻ JH ; JP ; JK lần lượt vuông góc với các đường thẳng AB ; BC ; AC .

1. Chứng tỏ $A; I; J$ thẳng hàng.
2. Chứng minh: $BICJ$ nt.
3. BI kéo dài cắt đường thẳng CJ tại E . Cmr: $AE \perp AJ$.
4. C/m: $AI \cdot AJ = AB \cdot AC$.

Bài 97:

Từ đỉnh A của hình vuông $ABCD$ ta kẻ hai tia Ax và Ay sao cho: Ax cắt cạnh BC ở P , Ay cắt cạnh CD ở Q . Kẻ $BK \perp Ax$; $BI \perp Ay$ và $DM \perp Ax$, $DN \perp Ay$.

1. Chứng tỏ $BKIA$ nội tiếp
2. Chứng minh $AD^2 = AP \cdot MD$.
3. Chứng minh $MN = KI$.
4. Chứng tỏ $KI \perp AN$.

Bài 98:

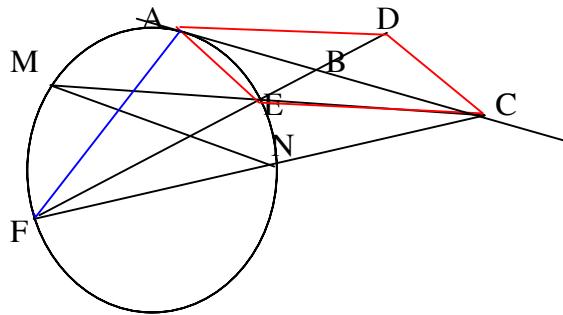
Cho hình bình hành $ABCD$ có góc $A > 90^\circ$. Phân giác góc A cắt cạnh CD và đường thẳng BC tại I và K . Hẹ KH và KM lần lượt vuông góc với CD và AM .

1. Chứng minh $KHDM$ nt.
2. Chứng minh: $AB = CK + AM$.

Bài 99:

Cho(O) và tiếp tuyến Ax. Trên Ax lấy điểm C và gọi B là trung điểm AC. Vẽ cát tuyến BEF. Đường thẳng CE và CF gấp lại đường tròn ở điểm thứ hai tại M và N. Dựng hình bình hành AECD.

1. Chứng tỏ D nằm trên đường thẳng EF.
2. Chứng minh AFCD nội tiếp.
3. Chứng minh: $CN \cdot CF = 4BE \cdot BF$
4. Chứng minh MN//AC.

1/ Chứng minh D nằm trên đường thẳng EF: Do ADCE là hình bình hành nên $E;B;D$ thẳng hàng. Mà $F;E;B$ thẳng hàng $\Rightarrow$ đpcm.

2/Cm: AFCD nội tiếp:

- Do ADCE là hình bình hành $\Rightarrow BC//AE \Rightarrow$ góc $BCA = ACE$ (so le)

- $sđCAE = \frac{1}{2}sđcung AE$ (góc giữa tt và một dây) và $sđ AFE = \frac{1}{2}sđ cung AE$

$\Rightarrow CAE = AFE \Rightarrow BCN = BFA \Rightarrow$ AFCD nội tiếp.

2/Cm $CN \cdot CF = 4BE \cdot BF$.

- Xét hai tam giác BAE và BFA có góc ABF chung và $AFB = BAE$ (chứng minh trên) $\Rightarrow \Delta BAE \sim \Delta BFA \Rightarrow \frac{AB}{BF} = \frac{BE}{AB} \Rightarrow AB^2 = BE \cdot BF$ **①**

Tương tự hai tam giác CAN và CFA đồng dạng $\Rightarrow AC^2 = CN \cdot CF$ **②**. Nhưng ta lại có $AB = \frac{1}{2}AC$. Do đó **①** trở thành: $\frac{1}{4}AC^2 = BE \cdot BF$ hay $AC^2 = 4BE \cdot BF$ **③**.

Từ **①** và **③** $\Rightarrow$ đpcm.

4/cm $MN//AC$. Do ADCE là hbh $\Rightarrow BAC = ACE$ (so le). Vì ADCF nt

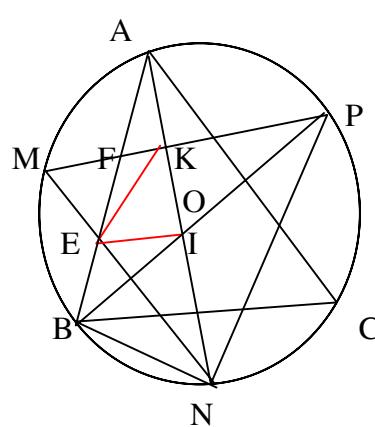
$\Rightarrow DAC = DFC$ (cùng chắn cung DC). Ta lại có $EMN = EFN$ (cùng chắn cung EN) $\Rightarrow ACM = CMN \Rightarrow MN//AC$.

Bài 100:

Trên (O) lấy 3 điểm A;B;C.Gọi M;N;P lần lượt theo thứ tự là điểm chính giữa cung AB;BC;AC .AM cắt MP và BP lần lượt ở K và I.MN cắt AB ở E.

1. Chứng minh ΔBNI cân.
2. PKEN nội tiếp.
3. Chứng minh $AN \cdot BD = AB \cdot BN$
4. Chứng minh I là trực tâm của ΔMPN và $IE \parallel BC$.

1/C/m ΔBNI cân

Ta có

$$sđ\widehat{BIN} = \frac{1}{2}sđ(AP+BN)$$

$$sđ\widehat{IBN} = \frac{1}{2}sđ(CP+CN)$$

Mà Cung $AP=CP$;

$BN=CN$ (gt)

$$\Rightarrow \widehat{BIN} = \widehat{IBN} \Rightarrow \Delta BNI \text{ cân}$$

ở N.

2/Chứng tỏ PKEN nội tiếp:

Vì cung $AM=MB \Rightarrow \widehat{ANM}=\widehat{MPB}$ hay $\widehat{KPE}=\widehat{KNE} \Rightarrow$ Hai điểm P;N cùng làm với hai đầu đoạn thẳng KE... $\Rightarrow$ đpcm.

3/C/m $AN \cdot DB = AB \cdot BN$.

Xét hai tam giác BND và ANB có góc $\widehat{N}$ chung; Góc $\widehat{NBD}=\widehat{NAB}$ (cùng chắn cung $NC=NB$) $\Rightarrow$ đpcm.

4/ •Chứng minh I là trực tâm của ΔMPN : Gọi giao điểm của MP với AB;AC lần lượt ở F và D.Ta có:

$$sđ\widehat{AFD} = \frac{1}{2}sđ \text{ cung } (AP+MB) \text{ (góc có đỉnh ở trong đường tròn.)}$$

$$sđ\widehat{ADF} = \frac{1}{2}sđ \text{ cung } (PC+AM) \text{ (góc có đỉnh ở trong đường tròn.)}$$

Mà Cung $AP=PC$; $MB=AM \Rightarrow \widehat{AFD}=\widehat{ADF} \Rightarrow \Delta AFD$ cân ở A có AN là phân giác của góc BAC (Vì Cung $BN=NC$ nên $BAN=\widehat{NAC} \Rightarrow AN \perp MP$ hay NA là đường cao của ΔMPN). Bằng cách làm tương tự như trên ta chứng minh được I là trực tâm của tam giác MPN.

•C/m $IE \parallel BC$. Ta có ΔBNI cân ở N có NE là phân giác $\Rightarrow NE$ cũng là đường trung trực của BI $\Rightarrow EB=EI \Rightarrow \Delta BEI$ cân ở E. Ta có $EPI=EIB$. Do $\widehat{EPI}=\widehat{ABP}=\widehat{PBC}$ (hai góc nội tiếp chắn hai cung bằng nhau PA=PC). Nên $PBC=EIB \Rightarrow EI \parallel BC$.

Hết